

Wychodzi codziennie oprócz Świąt uroczystych i dni niedzielnych. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, Ulica Miodowa Nr. 487 i Kantorach. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 4, za 2-krotne kop. 6, za 3-krotne kop. 8. — Artykuły nadsyłane do zamieszczenia w Dzienniku nie zwracają się. — Listy przyjmują się tylko frankowane. — We wszystkim co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji.

Prenumerata w Warszawie: Rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się; — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach Poczty w Królestwie i Cesarstwie: Rocznie rs. 9 k. 20. — Półrocznie rs. 4 k. 60. — Kwartalnie rs. 2 k. 30. — Za przesyłkę w kopertach kwartalnie dopłaca się rs. 1.

Rok 2.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Zarząd poczt. — Dyrekcja ubez.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa: Przegład polityczny. — Kronika kościelna. — Stosunki w cesarstwie. — Proces Zagórskiego. — Krak. tow. rolnicze. — Głód w Galicji. — Armja papieżka. — Parlament angielski. — Życie Cezara. — Nagrody. — Zima tegoroczna. — Cmentarz w Krymie. — Ameryka. — Austrija. — Azja. — Belgja. — Francja. — Meksyk. — Niemcy. — Portugalja. — Prusy. — Historia Juljusza Cezara (c. d.). — Kronika. — Fejleton (Powiastki humorystyczne; Pan Szambelan).

DZIAŁ URZĘDOWY

Zarząd Poczty w Królestwie Polskiem. — W wykonaniu Najwyższego rozkazu objawionego przez wypis z protokołu posiedzenia Rady Administracyjnej Królestwa z dnia 12 (24) Stycznia r. b. Nr. 10376; Zarząd Poczty podaje do wiadomości, iż w miejsce marek pocztowych i kopert stemplowych w Królestwie Polskiem używanych do frankowania korespondencji zwyczajnej, z dniem 1 (13) Lutego r. b. zaprowadzone zostały marki pocztowe i koperty stemplowe w Cesarstwie ustanowione. Ponieważ niektóre osoby, mogą mieć zapasy zniesionych w Królestwie oddzielnych marek pocztowych i kopert stemplowych, przeto w celu usunięcia tychże z użycia, termin ostateczny na dzień 1 (13) Kwietnia r. b. oznaczono, osoby więc, któreby nie mogły użytkować w terminie powyższym rzeczonych marek pocztowych i kopert stemplowych, takowe po zgłoszeniu się do Poczty tamtu Warszawskiego, Urzędów i Ekspedycji pocztowych przed dniem 1 (13) Kwietnia r. b. będą mogły mieć zamienione na marki pocztowe i koperty stemplowe Cesarstwa. Po upływie zaś wyżej przywiedzionego terminu, zamiana rzeczonych marek i kopert miejsca mieć nie będzie, jak również nie będą wyprawiane pocztami, listy opatrzone markami pocztowemi lub w kopertach stemplowych Królestwa. — Warszawa dnia 19 Lutego

(3 Marca) 1865 r. — Z upoważnienia Dyrektora Poczty, I-szy Radca Zarządu, Grzeźcznarowski.

Dyrekcja Ubezpieczeń. — Zawiadamia, że Główna Kasa Oszczędności z kantorem pomocniczym w gmachu szkolnym za kościołem Ś-go Aleksandra przy Alei Belwederskiej pomieszczenym, w tygodniu upłynionym do dnia 20 Lutego (4 Marca) r. b., włącznie wydała książeczek nowych 58, na które tudzież na dawniejsze w 222 wnioskach złożono rs. 3,965 k. 97½. Na żądanie zaś 50 uczestników, (prócz procentu rsr. 5 kop. 76 należnego za rok bieżący od całkowitych odbiorów) wypłaciła rs. 1,727 kop. 65 i umorzyła książeczek 12. Przeważa uczestników 15,700, posiada kapitał rs. 545,883 kop. 26½.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa d. 23 Lutego (7 Marca).

Stronnictwo ultramontańskie we Francji wystąpiło z nową demonstracją przeciwko konwencji z 15-go września a za władzą doczesną papieża. Najpierw bronili tej sprawy biskupi, teraz znowu występuje w szranki senator p. de Ségur d'Aguesseau, rozpoczynając walkę która ma się odbyć w senacie, listem do pana Troplong, prezesa tego zgromadzenia. List ten, mający zastąpić rolę, której zdrowie p. Segur d'Aguesseau nie pozwala mu mieć w senacie, napisany jest w tak gwałtownym tonie, że żaden drukarz nie ośmielił się go wydrukować, lecz za to krąży w odpisie poświadczonym za zgodność przez samego autora.

Zdaje się że rozprawy nad adresem w senacie i w ciele prawodawczem nie rozpoczną się przed 13 lub 14 b. m., chociaż ostatnie

posiedzenie rada plenarnej, które odbyło się w zeszły wtorek, dla tego tylko zostało, jak powiadają, zwołane, aby wyrzec co do niektórych ważniejszych punktów, mających stanowić podstawę argumentów jakie minister stanu dopiero przed izbą rozwinie.

Podług *La Fr.* prezes senatu Troplong, miał wczoraj odczytać w komisji tegoż zgromadzenia projekt adresu, rozprawy więc mogły by się rozpocząć w czwartek. Co do ciała prawodawczego, tenże dziennik nie sądzi aby zdołano rozpocząć te rozprawy przed 20.

Monitor z 5 donosi, że Francja zawarła traktat handlowy z wolnemi miastami Hamburgiem, Bremenem i Lubeką.

Czytamy w *Mem. diplom.*: W zeszły czwartek, 2-go marca, poseł austriacki i pruski w Paryżu, złożyli, w imieniu swoich rządów, notę w której żądają aby Francja uznała obecny tymczasowy stan księstw aż do ustanowienia w nich ostatecznie rządu. Żądanie dwóch wielkich mocarstw niemieckich obejmuje fakta trojakiemu rodzaju: 1. Uznanie trójkolorowej flagi szleswicko-holsztyńskiej, niebieskiej, białej i czerwonej, z oddzielnym znakiem odróżniającym ją od flagi szwedzkiej i meklemburgskiej; 2. zastosowanie w księstwach nadelbańskich, tych samych przepisów i porządku administracyjnego jakich używały pod panowaniem duńskim; 3. uznanie takiego stanu rzeczy, to jest zachowania tych przepisów i porządku administracyjnego aż do czasu rozstrzygnięcia kwestji następstwa. Odpowiedź rządu francuzkiego nie jest jeszcze urzędownie znana, lecz zdaje się że

FEJLETON DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Powiastki humorystyczne.

Przedewszystkiem muszę uprzedzić czytelników, że jestem uniwersalnym uczonym, czemu się zapewne w dzisiejszych czasach uniwersalnej uczoności zupełnie nie dziwią. Miałem ja zamiar kontynuować dalej prace Humboldta i wydać dzieło w rodzaju Kosmosa, ale że już od urodzenia jestem obdarzony bujną imaginacją i fantazją, przeto stoliki wirujące i wywoływanie duchów Hume'a zrobiły na mnie tak silne wrażenie, że odtąd postanowiłem poświęcić się jedynie magji i czarnoksięstwu. W tym więc celu, po wystudjowaniu wszystkich tajemnic tej nauki u najsłynniejszych mistrzów europejskich, gdzie jednakże nie wiele skorzystał, udałem się na wschód, obyczajem dawnych mędrców Grecji i przestając z najsłynniejszemi braminami Indji wschodnich, z uczonemi kapłanami Buddy, przenikłem do Mandzurji, poznałem się z czcicielami ognia, i w Bucharji pewien wielki czarnoksiężnik, a mój serdaczny przyjaciel, nietylko że mi odkrył wszystkie tajemnice swojej nauki, ale nadto udzielił mi ksiąg zupełnie nieznanych dzisiejszym uczonym, z których pozwoił mi nawet porobić odpisy.

Rezultatem tych moich badań jest poznanie sztuki robienia złota, czyli alchemji, do tego stopnia, że z całego dukata robię sztuczne złoto za pół dukata, — o czem każdego czasu mogę ciekawych przekonać; prócz tego, poznanie świata niewidzialnego, zupełnie różnego od naszego, w którym dowolnie sobie żyję. Wywoływać potrafię różne duchy, jakoteż rozróżniam zwierzęta zwyczajne od zwierząt z duszą ludzką. Metempsychoza bowiem nie jest żadnym urojeniem, ale jest rze-

czywistością, i bardzo wiele dusz ludzkich bląka się po świecie w postaciach zwierząt.

Ponieważ mam przekonanie, że wiadomościami nabytemi powinniśmy się dzielić z całym światem, przeto ciekawsze moje spotkania z różnego rodzaju duszami, w tem oto dziele, dla potomności podać postanowiłem. O czem wszystkim czytelników moich powiadając, proszę o łaskawe i cierpliwie przeczytanie moich powiastek.

I.

PAN SZAMBELAN.

Powróciwszy z dalekich wędrówek po wschodzie i zachodzie, osiadłem na wsi ażeby się przysłużyć krajowi jakim przemysłowym zakładem i przez to powiększyć bogactwo narodowe, założyłem fabrykę wódek słodkich, likierów i piwa bawarskiego. Ponieważ do mojej fabryki potrzeba mi bezustannie furmanek na bliską metę, a żadne zwierzę do takich posług lepiej się nieudaje jak osioł, przeto kazałem sobie Jankłowi wyszukać parę tych zwierząt. We dwa tygodnie rzeczywiście Jankiel dostarczył mi parę ładnych siwych osiołków, najwyraźniej pochodzących z jakiejś poprawnej, a zatem arystokratycznej osłej rasy. Zapłaciłem za te zwierzęta, a że to było wieczorem, przeto nie mogłem im się dostatecznie przyjrzeć. Nazajutrz rano już je zaprzężono i użyto do roboty. Właśnie wychodziłem z magazynu, gdzie próbowałem ośmnastu gatunków różnych wódek słodkich i likierów, gdy spostrzegłem stojące zaprzężone moje osiołki do wozu, na który chłopiec ładował śmiecie.

Skorom tylko wyszedł, osioł samiec zaczął ryczeć, a ryczał tak żałośnie i spoglądał wprost na mnie, że mnie to zastanowiło i po pewnych zna-

kach w tej chwili poznałem, że to jest dusza ludzka w osłej postaci. Samica również miała na sobie też znaki, i skoro tylko osioł zaryczał, nielitościwie zaczęła go bić zadniemi nogami, w skutek czego zaprzęgi się splątał, tak że chłopak zaledwie przy pomocy tęgich i częstych razów batem, zdołał go przyprowadzić do porządku. Zaciekawila mnie niezmiernie ta osła para, a że jak wiadomo, mam sposoby rozmawiania z tego rodzaju zwierzętami, przeto zaczękawszy do wieczora, po skończonej robocie, — bo porządek u mnie przedewszystkiem, — kazałem przyprowadzić do osobnego miejsca JM. pana osła. Uczyniwszy to co się należało ażeby można było z nim rozmawiać, zapytałem się go:

— A coś to waszmość jest za jeden?

— Szambelan August Koromandelski do usług pana dobrodzieja — odpowiedział pokornie osioł.

— Znam ci ja przecie Koromandelskich! zacna to rodzina i wielce starożytnej krwi; dziwi mnie przeto z kąd potomek takiej rodziny mógł zostać po śmierci ostem. No, opowiedz no mi pan tę historję.

— Krótka to historja, panie dobrodzieju, tak jak całej szlachty.

— No przecież opowiedz mi ją pan.

— A! proszę pana dobrodzieja, zaczął mówić szambelan, po skończeniu dwóch klas w gimnazjum gubernjalnem, mama mnie wzięła do domu i zacząłem się dalej kształcić prywatnie. Oj! rozkoszne to były czasy, proszę pana dobrodzieja; nie darmo wszyscy autorowie mówią, że wspomnienia lat dziecińczych są najmiłsze, chociaż ja i z mojej młodości nie mam także złych wspomnień. Mama, gdy już miałem lat ośmnaście oddała mnie do Marymontu. Trudno panu dobrodzieju opisać, jakie to życie w tym Marymoncie było za moich czasów, a jaka młodość patryjotyczna; zresztą musiał

gabinet paryzki bez trudności przychylił się w tej okoliczności do żądań dwóch mocarstw.

Jak przyjęto w Wiedniu ostatnie propozycje gabinetu berlińskiego, w sprawie księstw, o tem nie ma jeszcze dotąd stanowczych wiadomości, lecz różne korespondencje zapewniają, że w sferach urzędowych w Berlinie, nie sądzą aby propozycje te zostały odrzucone. Tymczasem półurzędowym organom francuzkim polecono przemawiać za przyłączeniem do Prns, z tem aby część duńska Szlezwigu zwrócona była Danji.

W Prusach, na posiedzeniu z d. 4-go wojskowej izby deputowanych, której polecono zbadać projekt organizacji wojska, minister wojny oświadczył w wyrażeniach bardzo pojednawczych, iż nie należy się spodziewać żadnego ustępstwa ze strony rządu, szczególniej w tem co się tyczy prawnego ustanowienia cyfry kadrów i wykazów obecności pod sztandarami. W lonie komisji objawiły się pewne dążności do ustępstw, pomiędzy innymi p. Unruh zaproponował, aby połączyć systemat wojska regularnego z systematem landweru, lecz inni członkowie oświadczyli się przeciwko wszelkiemu ustępstwu i wyrzekli, że chcąc osiągnąć prawdziwy konstytucjonalizm należy walkę doprowadzić do końca. Minister Roon zabrawszy powtórnie głos, usiłował wykazać że reorganizacja ta głównie przyczyni się do zmniejszenia ciężarów dla kraju. W Berlinie panuje mniemanie, że komisja będzie wnosić za odrzuceniem projektu de prawa.

W Anglii, izba gmin zajmowała się w zeszły czwartek, budżetem marynarki. Rozprawy dotyczyły jedynie przedmiotów technicznych, a kwestji zmniejszenia wydatków i ograniczenia uzbrojeń morskich wcale nie poruszono.

Na posiedzeniu z 3-go marca jeden z członków zażądał utworzenia oddzielnej komisji śledczej dla zbadania rozwoju i pomnożenia stowarzyszeń zakonnych w Anglii, i złożył różne petycje popierające ten wniosek. „Wówczas kiedy we Francji i w Prusach, powiódziały mówca, zaprowadzają ograniczenia co do rozwoju stowarzyszeń religijnych, i kiedy we Włoszech uznano potrzebę zniesienia takowych, w protestanckiej Anglii, pozostawiają im nieograniczoną swobodę. Obecnie liczymy w Anglii i ks. Walji 58 klasztorów męzkich, 187 żeńskich, i 10 zgromadzeń, dodawszy do tego 19

„klasztorów w Szkocji, całkowita ich liczba w Wielkiej Brytanji wyniesie 274.” Myślą zatem i w Anglii, o sekularyzacji klasztorów i zmniejszeniu ich liczby.

Większa część dzienników włoskich żąda, aby królowi zaproponowano dekret amnestji dla skazanych za wyprawę pod Aspromonte. Król Wiktor Emanuel miał wczoraj wyjechać z Medjolanu do Florencji.

W obec ostatnich wiadomości z Ameryki, organa ministerjalne francuzkie, które nie ukrywały swoich sympatji dla Południa, zniewolone są do przyznania, że sprawa ich coraz gorszy przybiera obrót. *La Patr.* pisze: Jakkolwiek bądź, zdaje się jednak, że w prowincjach, przez które przechodzą związkowi, panuje wielka demoralizacja, a wzięcie Charlestonu, zapewne da Północy powód do publicznych manifestacji. Charleston był zarazem Mekką i Medyną dla Południa, potrójnie świętym miastem dla skonfederowanych, tysiącokrotnie nienawidzonym przez północnych, którzy nie nazywali go inaczej, jak gniazdem węzów buntu. Już w 1833 r. stolica Karoliny podniosła sztandar praw południa i dopiero pod żelazną ręką prezydenta Andrew Jackson uległa. Na dane z Charlestonu hasło rozpoczęła się i obecna wojna; z Charlestonu w d. 12 kwietnia 1861 r. padł pierwszy strzał przeciwko chorągwi związkowej, powiewającej nad wałami twierdzy Sumter. Miasto, które ma podobną przeszłość, które tak dokładnie uosobnia idee i uczucia całego narodu, musi być naturalnie jego dzieckiem zepsutem. Dla tego też Beauregard otoczył Charleston najpotężniejszymi środkami obronnymi, a miasto to, dzięki temu, mogło przetrzymać dwuletnie oblężenie i kilka ataków wszystkich sił Północy.

* Zwyczajne nabożeństwa niedzielne zwiększone zostały onegdaj dziękczynnymi po wszystkich kościołach modłami, z powodu obchodu rocznicy Wstąpienia na Tron miłościwie nam Panującego NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA I KRÓLA ALEKSANDRA II. W kościele metropolitalnym mszę pontyfikalną otoczony licznem duchowieństwem celebrował Jego Excellence ks. Prałat Rzewuski, Biskup Nominat Pruseński. Orkiestra katedralna w zwiększonym na wczorajszą uroczystość komplecie, pod dyrekcją p. Stewich, odegrała jedno z większych dzieł Elsnera, mszę B. major, pod nazwą „regens chori,” graduale koni pozycji dyrygującego, offertorium Diavelli, Te Deum Schidermajera i nakoniec hymn Lwowa „Boże Cesarza chroń.” Śpiewy solowe i chórowe wyekzekwowane zostały przez artystów wielkiego teatru. Obszerną swi-

tynię napelniali wysocy dygnitarze i urzędnicy cywilni władz wszelkich, w mundurach galowych, oraz mieszkańcy miasta; przedewszystkiem atoli zwracali na siebie uwagę licznie przybyli właściciele gubernji warszawskiej, a między tymi wojci gmin, ławnicy i sołtysi z godłami swego powołania.

W kościele po-Augustjańskim chór amatorów i amatorów, który od lat ośmiu pod przewodnictwem p. Chwaliboga poświęca swój talent na cześć i chwałę bożą, wykonał w czasie summy mszę Karola Millera, oraz duet na sopran i alt Stanisława Moniuszki.

W kościele S-go Ducha po-Paulińskim obchodzony był doroczny odpust S-go Kazimierza królewicza, którego zwłoki spoczywają w katedralnej wileńskiej kaplicy. Przed ołtarzem na cześć tego S-go w kościele S-go Ducha wzniesionym i przez bractwo Opatrzności Boskiej na wczorajszą uroczystość starannie przybrany, wotywę odprawił ks. Ballach rektor miejscowy; summę celebrował ks. Józef Barzyński alumn akademii duchownej z djecezji sandomierskiej, przy asystencji kks. Franciszkanów.

We wszystkich kościołach przy zakończeniu kazań, księza czytali zebranemu ludowi list okólny administratora archidjecezji warszawskiej biskupa Nominata Rzewuskiego do szanownego duchowieństwa i wiernych archidjecezji wydauy, ważność, znaczenie i dobrodziejstwa czterdziestodniowego postu wykazujący i przynoszący między innymi budującą naukę, że samo wstrzymanie się od potraw mięsnych, nie jest spełnieniem zamiarów kościoła na drodze zbawienia. Z listu nadto tego dowiadujemy się, że perjod spowiedzi wielkonocej, dawniej miesięczny, do dwóch miesięcy zwiększony został, z przeznaczeniem do spełnienia sakramentu pokuty czterech tygodni przed, i tylko po Wielkiej Nocy.

Nabożeństwa tak zwane pasyjne, poświęcone rozpamiętywaniu męki Zbawiciela świata i przygotowywujące nas do wielkiej uroczystości Jego Zmartwychwstania, odprawiane są regularnie w kościołach warszawskich w tym samym porządku jak w latach zeszłych, kolejną dni zwyczajnie ustalonych, a w piśmie naszym już do wiadomości podanych. Lud pobożny liczenie się na te nabożeństwa gromadzi, śpiewając chórowe pełne prostoty i rzetności zarazem hymny o męce Chrystusa Pana, których kantual smętnej i rozczulającej melodji, ułożył jeden z duchownych misjo narzy, którego nazwisko zaginęło w pomroce wieków.

* *Allg. Aug. Z.* podaje artykuł pod tytułem: „Stosunki w Rosji i ich ocenie przez prasę europejską,” następującej osnowy: Doświadczenie uczy nas codziennie, że o żadnym innym kraju w świecie nie obiegają tak rozmaite i po większej części błędne zdania, jak o Rosji. Objaśnić to można częścią wyjątkowem położeniem tego kraju w dziejach świata, częścią zaś tą okolicznością, że większa część autorów, a zwłaszcza dziennikarzy, przy ocenie Rosji, biorą za miarę stosunki polityczne własnych swych krajów. Zastanowimy

pana dobrodziej o tem przecież słyszyć. Na złość moskalom nieśmy się nieuczuli, tylko hulali i przepisywali wiersze patriotyczne. Po wyjściu z Marymontu, oddała mnie mama na praktykę do pana . . . , ażebym się troszkę otarł w wielkim świecie. Tam, panie dobrodziej, nauczyłem się żyć pomiędzy obywatelstwem, a że wiedzieli, że mam majątek, przytem nazwisko miałem ładne, przeto wszystkie mi szło jak z płatka; — com to ja się wyhulał na kuligach na jarmarkach; a com się naromansował, Bóg to jeden tylko raczy wiedzieć. Nareszcie mama oddała mi zarząd gospodarstwa; sam już na swoją rękę zacząłem żyć na świecie. Ś. p. mój dziadek był szambelanem króla Stanisława i tytuł ten przechodząc z ojca na syna, dostał się i mnie także w spuściznie. Miałem ja panie dobrodziej twoje dwie siostry; jedna była brzydka, ale bardzo nabożna; więc ją mama oddała do klasztoru, ażeby powiększyć mój majątek. Druga była bardzo ładna, lecz ponieważ mama nie wielki jej posag przeznaczała, przeto za młodego i bogatego nie można jej było wydać za mąż; ale i ona karierę zrobiła. Zaczął się starać o nią jeden obywatel, który miał suchoty, a drugi, który cierpiał na kamień. Obadwaj ludzie bardzo bogaci, przeto po naradzeniu się z mamą, wydaliłszy Olesię za tego, co miał suchoty; gdyż zdawało nam się że prędzej umrze. Jakoż w pół roku po ślubie umarł i zapisał jej cały majątek; osiadła w Warszawie i furorę robiła, powiadam panu dobrodziej-

jowi, ogromną. Nieprawda, że to się nazywa los zrobić?!!!

Jakiem się załatwił z moimi siostrami, wyjechałem do Warszawy i całe trzy lata przemieszkowałem w hotelu angielskim. Może się pan dobrodziej domyślić, jakim świetnie czas przepędzałem. Potem wyjechałem za granicę i długi czas bawiłem w Paryżu. Gdy powróciłem do kraju, znalazłem majątek chociaż znaczny, ale bardzo obdłużony, przytem ogromne zmiany wszędzie; związało się towarzystwo rolnicze. Ja zostałem jego członkiem, a że to panie dobrodziej poprawiać inwentarze i gospodarstwo i uczyć dzieci chłopskie, było wtedy modnie, więc i ja sprzedawszy żyto i pszenicę na pniu żydom, kupiłem cztery poprawne tryki i buhaja, oraz całą pakę arytmetyk i innych książek przeznaczonych dla ludu i przystąpiwszy do wspólki rolników pod firmą N. N. i N., zacząłem być czynnym, co się nazywa, obywatelem kraju. Jak się panie dobrodziej zaczęły demonstracje, i ja panie przywołem dwóch moich chłopów do Warszawy, za co wszędzie mnie chwalo- no; bywałem w resursie gdzie się zbierali wszyscy nasi wielcy mężowie i politycy i grali w karty. Bywał tam i generał Żydkowski i radca Balbiński i hrabiowie Folblutscy, i wiele innych znacznych i powszechnie szanowanych osób, do których liczby i ja należałem. Osiadłszy panie dobrodziej, potem na stałe na wsi, bo interesa pieniężne nie pozwalały mi siedzieć w Warszawie, zacząłem myśleć na serjo o

poprawieniu majątku i w tym celu, — bo już i czterdziestka się zbliżała, — zacząłem myśleć o ożenieniu. Mieszkała w mojem sąsiedztwie panna już nie młoda, bo dwadzieścia sześć lat liczyła, i miała na szyi szef od skrofulów, który bezustannie ręką zaslaniała i przeglądała się ciągle w lustrze miała zwyczaj. Pochodziła z dawnej rodziny Naleśnickich, ale matka jej kiedyś była panną służącą. Chociaż to była wielka hanba dla mnie, zenić się z córką panny służącej, ale że panna Teresa miała pięćkroć posagu, cóż było robić? Zdecydowałem się poświęcić i zacząłem konkury. Wkrótce się oświadczyłem i zostałem przyjęty. Sute było wesele i zjechała się prawie cała gubernja; dosyć powiedzieć panu dobrodziejowi, że wypili sześćset butelek, prócz pięciu beczek wina.

— Jakiś przrwałem szambelanowi, a przecież sam czytałem w jednej z gazet warszawskich, że w czasie zjazdu członków towarzystwa rolniczego w Warszawie, w czasie obiadowania szlachty w restauracji, widziano tylko jedną pełną butelkę wina czerwonego na stołach, co o wstępnym nastroju szlachty może zaświadczyć bardzo korzystnie.

— Panie dobrodziej! moje wesele już się odbywało po rozwiązaniu towarzystwa rolniczego. Gdyby było towarzystwo ogzystowało, bez wątpienia nie byłoby przyszło do takiego zgorszenia i ucsta weselna odbyłaby się skromnie, w gronie licznie zebranych braci chłopków.

— Tak! prawda, to co innego!

się nieco nad obu temi punktami, żeby przedstawić je w należytem świetle. Wyjątkowe położenie Rosji na tem zależy, że jak skoro wyszła ze swego stanu pierwotnego, bez wszelkiego rozwoju wewnętrznego, bez wszelkich przejść i bez żywiołów oświaty, stanowiących niezbędne warunki dla wielkiego mocarstwa, stała się atoli takowem, i to zaraz za pierwszym popędem nadanym jej przez Piotra Wielkiego. Od chwili w której sięgając na zewnątrz, wystąpiła na widownię dziejów świata z należytem rynsztunkiem, nie przestawała ona wzrastać stale i pewnym krokiem, podczas gdy postęp wewnętrzny nie odpowiadał postępowi na zewnątrz robionym. Odkąd Rosja zajęła silne stanowisko wśród wielkich mocarstw, potrafiła ona zawsze budzić poszanowanie dla siebie za pomocą dyplomacji, wyższej niż gdziekolwiekby, podczas gdy z drugiej strony, zaledwie rozwijająca się oświata ludu pozostawała w rażącej sprzeczności z blaskiem zewnętrznym i bywała często przedmiotem szyderstwa obcych pisarzy. Lecz wyrażenia takie jak „kolas na nogach glinianych,“ lub „Rosja jest owocem, który zgnił przed dojrzaniem,“ służyły zawsze raczej do ukrycia kłopotu lub nieświadomości autora, niż do zdjecia zasłony z pełnego tajemniczości kraju, posiadającego na swych przestrzeniach bez granic wielce rozproszoną ludność, która atoli jest daleko ściślej zespolona, niż inne ludy zamieszkałe na małych obszarach. Rosjanin bowiem — jako kontrast z Niemcem, mającym bardziej indywidualny charakter i posiadającym więcej zdolności do obstania o własnych siłach — potrzebuje wszędzie oparcia się na kim innym i skutkiem tego ulega z większą łatwością ograniczeniom wymaganym przez życie społeczne. W ten sposób wytłómaczyć sobie można ścisły związek wewnętrzny ludu ruskiego, rozproszonego na przestrzeniach wynoszących przeszło jedną siódmą część całej zamieszkałej kuli ziemskiej; w ten sposób wytłómaczyć sobie można charakterystyczność wielkich czynów tego ludu, jego bezwzględna gotowość do ofiar, przez co kraj niejednokrotnie został ocalony, i zafianie się jego, w porównaniu z innymi ludami, wszędzie, gdzie wielkość wychodzi na jaw nie zapomocą spójności mas, lecz przez indywidualne odznaczenie się. Börne (w 6-m tomie na str. 52 zbioru swych dzieł) powiada: „Państwo ruskie, na podobieństwo Herkulesa, zgniotło już w kolebce węże olbrzymie trzymające w swych pierścieniach Europę. Dość że ma ono być jest w Europie jedynem wschodzącym światłem. Jakiegokolwiekby jest usposobienie, czy pełne ufności czy też trwożliwe, w każdym razie nie należy być obojętnym.“

Początek co do racjonalnego rozwoju ludu ruskiego zrobił właściwie obecnie panujący Cesarz przez zniesienie poddaństwa. Jeżeli uprzytomnimy sobie niesłychane trudności, z jakimi miała do walczenia ta emancypacja, przeobrażająca wszystkie aż do tej chwili głęboko zakorzenione stosunki, w takim razie dziwić się będziemy spokojowi z jakim tak olbrzymi przewrót został dokonany. Lecz jakżeż lud, tylko co z poddaństwa uwolniony, może być mierzony miarą polityków angielskich, fran-

cuzkich i niemieckich? We Francji i w innych krajach są konserwatyści, liberalni, klerykalni, radykalni, legitymiści, republikanie, reakcyjniści, progresiści i t. d. Są to nazwy stronnictw, nie mające najmniejszego w Rosji znaczenia, gdyż brak tam odpowiednich do tego żywiołów. W Europie zachodniej, wszystkie te stronnictwa wyszły z przeszłości, które od wieków miały ludami, lecz które prawie wcale nie dotknęły Rosji. Z wyjątkiem kontrastu pomiędzy Moskwą a Petersburgiem, nie istnieją tam żadne sprzeczności polityczne, z których by mogły utworzyć się odrębne stronnictwa. Różnice w przekonaniach są tam, tak samo jak i wszędzie, wypływem rozwoju dziejowego i narodowego; lecz mają one w Rosji, gdzie życie polityczne teraz dopiero rozpoczyna się, nie to samo znaczenie co w innych krajach, gdzie wpływają stanowczo na losy narodów. Narody te, które utorowały sobie wśród długich walk swe własne drogi i o wiele wyprzedziły Rosję, która teraz dopiero wstępuje na widownię dziejów jako kraj oświecony, przedstawiają jej tem samem ogrom rezultatów i doświadczenia, których nie potrzebuje już nabywać lub robić. Rosja źle by sobie postąpiła, gdyby nie skorzystała z postępów oświaty i polityki w innych krajach, lecz gorzej by jeszcze postąpiła, gdyby jedynie naśladowała cudzoziemców. Zadaniem jej jest: wszystko zbadać i zachować sobie to co jest najlepszego. W Rosji nie ma stronnictwa ani reakcyjnego, ani ultra-liberalnego, jak to często błędnie utrzymują. Jest dość ludzi, którzy mogliby narzucić się jako przewodcy stronnictw; nie brak także i takich, którzy od wielu już lat wydają siebie za takowych, lecz są to wodzowie bez armji. Hercenyi Bakuniny utracili oddawna wpływ, jaki wywierali poprzednio, zwłaszcza na uczącą się młodzież. Reformy z góry zaprowadzane i do chwili obecnej urzeczywistniane z niezłomną energją, zapobiegły rewolucji. Nawet w kwestji polskiej wszystkie tak zwane stronnictwa były zgodne pomiędzy sobą, i będą zawsze zgodne tam gdzie chodzi o wielkie interesa narodowe. Wszystkie warstwy ludności Rosji przenika duch demokratyczny, którego w równej mierze nie znajdziemy w żadnym innym państwie rządzone monarchicznie. Lecz każdy rozsądny człowiek widzi, że w Rosji konstytucja demokratyczna jest niemożliwa. Pojmują tam, że państwo tak olbrzymie i rozległe, posiadające tak wielkie tradycje i plany na przyszłość, potrzebuje silnego, skoncentrowanego rządu monarchicznego, ażeby się nie rozpaść. W ogóle od objęcia rządów przez Cesarza Aleksandra II, zaszeli zwrot ku lepszemu: widoczna jest usilna dążność do pogodzenia interesów indywidualnych z wymanaganiami silnego rządu centralnego; rydwan postępu jest w ruchu, i żadna ręka ludzka nie zdoła powstrzymać go w biegu.

* *Krak. Z. Wiedn.*, 3 marca. Przed tutejszym sądem krajowym toczył się niedawno proces przeciw Zagórskiemu, oskarżonemu o zakłócenie spokojności publicznej przez popieranie powstania polskiego. Donosiliśmy w swoim czasie, że kupiec

Teofil Szembera, którego podejrzano o powyższe przestępstwo, otrul się w swoim mieszkaniu w chwili gdy miano go aresztować. Badano go atoli poprzednio i porobił on 21-go kwietnia r. z. przed władzą policyjną zeznania, które posłużyły do wyjaśnienia tak jego działalności, jak i czynności innych osób. Na tem głównie opiera się oskarżenie wymierzone przeciw Zagórskiemu. Szembera zeznał wówczas, że już w r. 1863 znał oskarżonego Zagórskiego i Dra Ignacego Kamińskiego (ten ostatni miał być członkiem tak zwanego rządu narodowego), i że ci dwaj panowie proponowali mu w jesieni tegoż roku, ażeby dostarczał broń dla powstania w Polsce. Przekładał kupcowi, że nie ma wcale czego się obawiać i że może z łatwością dorobić się wielkiego majątku, tak iż Szembera zobowiązał się nareszcie dostarczyć 12,000 karabinów. Broń tę kupiec miał odstawiać co tydzień częściami i zapewniono mu od każdej sztuki po 10. do 12 zł., t. j. 60 pCt. zysku nad cenę kupna. Szembera otrzymał natychmiast 5,000 zł. zaliczki, które to pieniądze Dr. Kamiński doręczył mu w mieszkaniu Zagórskiego. Szembera atoli użył tych pieniędzy na co innego i nie dostarczał broni. Po upływie niejakiego czasu i na skutek kilkakrotnego nalegania ze strony Zagórskiego, Szembera przyrzekł nareszcie dostarczyć 100 karabinów. Posłał on takowe pod adresem Pollaka do Prosnie, lecz następnie reklamował takowe. Na tych faktach opiera się oskarżenie o naruszenie spokojności publicznej. Liczne powody do podejrzenia nie pozostawiają wątpliwości co do winy Zagórskiego: najpierw pozostawał on w ciągłych stosunkach z Drem Kamińskim, człowiekiem w wysokim stopniu skompromitowanym w sprawie powstania polskiego; obok tego wziął od Kamińskiego sumę 29—30 tysięcy zł., które miały posłużyć do zapłacenia za kupione tu karabiny. Dodać do tego należy i tę jeszcze okoliczność, że na Zagórskim ciążył zarzut czynności karygodnej, na tem zależącej, że przekroczył przepisy patentu o posiadaniu broni w ten sposób, że posiadał 3 do 4 centnarów prochu, który chciał ukryć u Antoniego Stuwera, żołnierza z dworskiej straży ogniowej, i który, jak się okazało, przeznaczony był także dla powstania polskiego. Józef Zagórski, mający 46 lat wieku, jest rodem z Dębicy w Galicji i mieszka obecnie jako aptekarz w Währing. O osobistości Dra Ignacego Kamińskiego, sąd okręgowy stanisławowski powiada, że jako akwokat pokątny, nabył on niejaki mienie, i brał w roku 1848 udział w zawichrzeniach politycznych. Podczas ostatniego powstania polskiego, wprowadził on w błąd władze przez swe pozornie spokojne zachowanie się, aż nareszcie przekonano się, że był pokryjomy jednym z najczynniejszych agentów rewolucyjnych. Kamiński udał się w jesieni 1863 do Wiednia, lecz ostrzeżony o denuncjacji, schronił się zawczasu do Szwajcarii, gdzie mieszka dotąd w Zürichu. Sąd uznał Józefa Zagórskiego winnym naruszenia spokojności publicznej i skazał go na trzy miesiące więzienia obostrzonego postem. Oskarżony oświadczył, że założy apelację.

— Po weselu, ciągnął dalej szambelan, odjechałem do siebie, urządziłem dom co się nazywa, z komfortem, spłaciłem długi, a że jak to powiadają: kto się ożeni, ten się odmieni, i ja zacząłem pędzić żywot szczęśliwy i spokojny przy boku mej małżonki; a już to Polki są znane w całym świecie jako prawdziwe kapłanki domowego ogniska. Rano wstawałem regularnie o 10, piłem w szlafroku kawę a potem herbatę, i przebadzałem się paląc fajkę lub cygaro. Potem wychodziłem do gospodarstwa, oglądałem tryki i buhaje, wykrzyczałem wszystkich a czasem i przyłożyłem komu na grzbiet spiczurkę; wszystko dla tego żeby należyty rygor w gospodarstwie utrzymać; bez tego pan dobrodziej wie, że u nas nie być nie może. Wróciwszy do domu ubierałem się i jedliśmy obiad z żoną. A domowego miałem kucharza, upijał się co prawda; raz mu kazałem dać baty, przestał mi się upijać, ale źle jeść zaczął gotować. No! pomyślałem sobie, niech go licho porwie! niech się upija a dobrze jeść gotuje. Aż ślina leci na wspomnienie mego Konstantego. Tu szambelan ciężko westchnął. Po obiedzie jeśli kto do nas nie przyjechał, wyjeżdżaliśmy w sąsiedztwo z żoną i już cały czas grałem w wista aż do późnej nocy. Na wsi przecież trudno o inne rozrywki! W niedzielę był odpoczynek po pracy całotygodniowej. Jechaliśmy z żoną do kościoła, a zjadłszy śniadanie u proboszcza, zaraz po śniadaniu zaczęliśmy w wista. Zdaje się że człowiekowi tylko ptasiego mleka niedostawało i był-

bym żył dotychczas, gdyby nie to przekłete powstanie. Jak wybuchło, pan Szantz — a był to człowiek bardzo rozumny, tylko że intruz poniedział obywatelstwem; bo to nie szlacheckie nazwisko Szantzów i on sam podobno był żyd, czy szwab, co na jedno wyniesie; — jak zaczął agitować, tak nas na swoją przeciagnał stronę. Mnie przysłano jakąś nominację, niewiem nawet na jaki urząd, bom jej nie czytał. Moja żona, bo to był anioł patriotyzmu, zaczęła robić wszystko za mnie i przybrała sobie do pomocy kapitana Sójkę. Tęgi to był chłop, okrutnie odważny i sprytna bestja. Ja siedziałem w domu i o niczem nie wiedziałem, aż tu mnie denuncjują, że jakimś znacznym urzędnikiem, i biorą mnie do kozy. Byłem ogromnie tym wypadkiem przestraszony, a moja żona jeszcze się śmiała ze mnie, aż tu na drodze, proszę sobie wyobrazić, przyjechał kozak straszliwej powierzchowności do mojej bryczki i pogroziwszy mi najahajem krzyknął na mnie:

— Nu! pan wieszaleś tu ludzi powieszają i ciebie!

Tak mnie przestraszył tem, że dostałem apopleksji i pomimo ratunku umarłem. Jakoś mi się zimno zrobiło gdy dusza wyszła z ciała, ale pomyślawszy sobie, że się przecież żyło na świecie po ludzku i tak jak cała szlachta nasza, nabrałem otuchy i śmiało stanąłem przed sądem, czekając z pokorą jego postanowienia. Kazano mi opowiedzieć swój żywot na ziemi i nie niesklamawszy wszystko jak się należy opowiedziałem. Sędzia zaczął rozważać

i w końcu wydał z wielkiem mojem podziwieniem taki wyrok:

Nic nieumiał, bo się niczego nieuczył, no to wina mamy; kulał, pił i tracił majątek, następnie chciał zostać patriotą i nieumiał; bił i uciemiażał chłopów; bywał w resursie; kupił baranów i buhai sam nie wiedział w jakim celu, bo gospodarstwa nie prowadził; ożenił się, żona go za nos wodziła i zwodziła; jadł, pił, spał i grał w karty; nareszcie się dostał do kozy, sam nie wiedział za co; czyli że był osłem całe życie, będzie więc osłem i po śmierci. — A przecież ja tylko to robiłem co i inni, zawołałem, przerażony; ale mnie niesłuchano i w tej chwili zobaczyłem się na ziemi w postaci osła.

— Takie to są panie dobrodzieju koleje mego życia; to mnie tylko pociesza, że wszystkie gazety zagraniczne opisały śmierć moją męczeńską, zadana mi przez okrutną moskwę. Żona moja niedawno także umarła i oto proszę pana dobrodzieja chodzi w parze ze mną. A czyby proszę pana dobrodzieje nie można prosić o ulżenie cokolwiek pracy w tej naszej niedoli, nakoniec wyrzekł szambelan.

— Nie kochanku! ja wyroków opatrności nie myślę przesądzać; bądź sobie osłem i ciągnij wóz ze śmieciami, ja na to nic nie poradzę. I kazałem szambelana osła odprowadzić do stajni. K...G...i.

* *Kr. Z. Kraków, 3 marca.* Hr. Henryk Wodzicki, prezes c. k. krakowskiego towarzystwa rolniczego, podał do wiadomości powszechnej, że z mocy reskryptu ministerstwa stanu z 27 listopada 1862, walne posiedzenia towarzystwa powinny odbywać się z wyłączeniem publiczności i deputacji innych towarzystw rolniczych, a zatem jedynie w łonie samych li członków powołanych na zasadzie ustawy. Posiedzenia tego towarzystwa rozpoczną się 6-go b. m.

* *Gaz. Nar.* donosi, że w okolicach górzystych Galicji panuje głód, który grozi przybraniem wielkich rozmiarów. Dotąd liczne dotknięte nędzą miejscowości nie otrzymały z niskąd pomocy, i jedynie rząd polecił porobić im ulgi co do podatków, tak iż zapłacone już podatki na r. 1865 będą zwrócone, a te których jeszcze nie ściągnięto, nie mają być żądane. Powiadają że deputowani galicyjscy do rady państwa zamierzają wyjednać znaczne dla tych okolic zapomogi.

* *Allg. A. Z. Turyn, 27 lutego.* Dezercje z szeregów armii papieżkiej nie ustają. Nie ma prawie tego dnia, ażeby zbiegi z tej armii nie zgłaszali się do władz włoskich w Neapolitańskim lub w Toskanji. Mała armja papieżka zmniejszyła się z 8,000 na 5,000 ludzi, i składa się jedynie z 1,000 żandarmów, 600 zuawów, 1,000 żołnierzy liniowych, 800 strzelców krajowców i 600 cudzoziemców, 400 dragonów, 400 artylerzystów i 200 strażników celnych, w której to liczbie jest bardzo wielu stosunkowo oficerów, po większej części cudzoziemców.

* *La Patr.* Anglicy odznaczają się powszechnie tem, że mówią wiele i długo, lecz nie rozstrzygają kwestij w sposób praktyczny. Pochodzi to ztąd zwłaszcza, jak się wyraził niedawno jeden z dzienników angielskich, że mówcy parlamentu lubią posługiwać się kwestjami dla popisywania się ze swą osobistością. Tak właśnie stało się na ostatnich posiedzeniach izby niższej, poświęconych kwestji irlandzkiej. Rozprawiano wiele z jednej i drugiej strony, nawet lżono się cokolwiek — i to wszystko dla tego, ażeby osiągnąć wotum *statu quo*, ufnosci dla ministerstwa. Prawda, że sami obrońcy Irlandji, pp. Hennessy, Cairns, Gregory, zasługują na zarzut, jaki im czyni *Daily Telegraph*, organ przeważnie demokratyczny, oskarżając ich o to, że nie zaproponowali żadnego środka należycie jasnego, określonego, praktycznego, na korzyść Irlandji. Pomimo to, mówcy tacy jak pp. Roebuck i sir Robert Peel, którzy wystąpili przeciw wnioskowi p. Hennessy, nie mieli słuszności gdy porównywali irlandczyków i ich obrońców do żebraków, którzy wyciągają zawsze rękę. Nieszczęśliwa Irlandja może słusznie dziwić się, że do jej obrońców stosowany jest taki epitet, podczas gdy ona nie żąda nic więcej nad to, co parlament uchwalił dla okręgów bawelnicznych Lankastru i dla pewnych robót publicznych, wyłącznie dla Szkocji korzystnych. W rozprawach, jakie toczyły się w parlamencie w kwestji irlandzkiej, najważniejszym było oparte na faktach zaprzeczenie twierdzeniom tych, którzy przypisują wszystkie nieszczęścia Irlandji współzawodnictwu religijnemu pomiędzy protestantami i katolikami. Dowiedzionem zostało, że irlandczycy zapomnieli o tych dawnych sporach religijnych i że ich nieszczęścia mają po prostu źródło w złym sposobie w jaki Anglja nimi rządzi.

* *Krak. Z.* Dzieło cesarza Napoleona III pod tytułem: „Życie Cezara”, ma być wydane także w języku polskim. Wydawca (którego nazwiska nie wymieniają) udał się do Paryża dla porozumienia się w tym względzie z księgarzem Plon, jako nakładcą. Powiadają, że przekład tego dzieła na język polski już dokonywa się.

* *Rus. Inw.* Jednemu adjutantowi, jenerałowi artylerji *Bezakowi I-u*, dnia 15 go lutego r. b., Najmiłościwiej udzielono 6 tysięcy desiatyn gruntu z wyznaczonych w tym celu rewirów gubernji Samarskiej.

* *Rus. Inw.* N. Król Pruski udzielił jenerał-adjutantowi hrabiemu *Sumarokow*, order pruski *pour le merite z koroną*. NAJJAŚNIEJSZY PAN Najwyżej zezwolił raczył na przyjęcie i noszenie tego orderu. — Król włoski udzielił ambasadorowi naszemu przy Porcie Ottomańskiej, jenerał-adjutantowi *Ignatjewowi*, order *ss. Maurycyego i Łazarza 1-ej kl.* NAJJAŚNIEJSZY PAN Najwyżej zezwolił raczył na przyjęcie i noszenie tego orderu. — Książę czarnogórski udzielił ambasadorowi naszemu przy Porcie Ottomańskiej, jenerał-adjutantowi *Ignatjewowi* order niezawisłości *Czarnogóry kl. 1-ej.* NAJJAŚNIEJSZY PAN Najwyżej zezwolił raczył na przyjęcie i noszenie tego or-

deru. — Szach perski udzielił order *Lwa i Słońca* klasy 2-ej, z gwiazdą, zostającemu w rozporządzeniu dowodzącego wojskami wileńskiego okręgu wojennego, pułkownika *Gren.* NAJJAŚNIEJSZY PAN Najwyżej zezwolił raczył na przyjęcie i noszenie tego orderu.

* *Birż. Wied.* Zima terażniejsza zupełnie niepodobna do poprzedzającej, a szczególnie z powodu tęgich mrozów i szczególnej chorobliwości pomiędzy ludem, a mianowicie prostymi robotnikami. Bywało, iż z nastaniem mrozów słabnie wszelka epidemja, a obecnie febra z nastaniem 20-stopniowych mrozów stała się, jak się zdaje, jeszcze sroższą i wywołała potrzebę ogromnego powiększenia pomieszczeń szpitalnych. W końcu stycznia razem z nią zaczęła się wzmagać gorączka tyfoidalna, do której na jesieni nieprzywiązywano wielkiego znaczenia, gdyż liczba chorujących na nią nie była wielka. Pomiędzy dziećmi panuje gęsto szkarlatyna, mianowicie zwiększająca się w styczniu. Niekiedy po szkarlatynie, u dzieci, które jeszcze niezupełnie wyzdrowiały, objawiają się wrzody w gardle powiększające niebezpieczeństwo. Zresztą, ta ostatnia choroba napotyka się i u dorosłych, ale z mniejszem niebezpieczeństwem, być może, z powodu przedsiębrania w porę u dorosłych środków lekarskich.

* *Nikol. Wiest.* podaje niejakie wiadomości o przyczynach, które skłoniły do urządzenia ogólnego cmentarza dla francuzów poległych w Krymie, podczas oblężenia Sewastopola. Zmarłych wówczas, grzebano w pobliżu tych miejsc, a niekiedy w tych samych miejscach, gdzie ich śmierć spotkała; skutkiem tego utworzyło się mnóstwo cmentarzy i mogił oddzielnych w okolicach Sewastopola, około którego toczyła się w ciągu roku straszna walka na śmierć. Sprzymierzeńcy, nasi przeciwnicy, opuszczając nasze granice, pozostawili nam troszczenie się o swe cmentarze, z prośbą o zachowywanie nieetykalności tych miejsc poświęconych, aby tym sposobem uczcić pamięć poległych. Włożyli oni na nas nie nader łatwe zadanie; i rzeczywiście jakż dozór rozciągnąć? przecież nie można postawić przy każdej mogile stróża. Dozorowano więc o ile można, ale kiedy wrócili właściciele gruntu do swych zburzonych majątków, okolice zaludniły się, zjawilo się i tu i owdzie waleśające się pasące bydło; posypały się skargi, że tam obalono mur na cmentarzu angielskim Nr. 4, owdzie zburzono pomnik, tu zdjęto krzyż z mogiły. Przyjeżdżali ajenci, sprawdzali, donosili swym rządóm o nieporządkach; rozpoczęła się korespondencja pomiędzy rządami, zarzuty i tym podobne kłopoty. Anglicy przysyłali pieniądze dla poprawy cmentarzy, a nie poprzestając na tem, poszli dalej; zaczęli prosić o pozwolenie przysłania tu roty stróżów, czyli krócej mówiąc pragnęli urządzić na naszej ziemi kolonje; ma się rozumieć że rząd nasz na tę propozycję nie zgodził się. Francuzi lepiej się rozporządzili dla zapobieżenia na przyszłość kłopotom, korespondencji i rozmaitym nieporozumieniom, przysłali tu inżyniera dla zbudowania ogólnego cmentarza, dokąd postanowili przenieść ze wszystkich miejsc zwłoki swych spółziomków. W tym celu obywatel *Braker*, posiadający majątek o 5 wiorst od Sewastopola, odstąpił kawałek gruntu, który w obecnym czasie otoczono murem; wewnątrz tego muru zbudowano 17 mogił a 18-tą na środku; mogiły mają pozór pomników, a pod każdą zbudowaną jest piwnica sklepiona, gdzie składano razem kości niższych stopni, podług pułków; w samych grobach, porozdzielanych wzdłuż ścian na kilka przedziałów czyli miejsc, mieścili się oficerowie do pułkowników włącznie; jenerałowie zaś, w liczbie 10, pomieścili się w 18-ej środkowej mogile. Przystęp do wnętrza mogił będzie zawsze otwarty, a każde miejsce oficerskie będzie miało tablicę marmurową, z napisem kto pochowany. Tym sposobem 18 mogił pomieści w sobie wszystkich francuzów, którzy z jakichby przyczyn pozostali na wieki w naszych granicach. Przy cmentarzu istnieje dom strażniczy, gdzie mieszkać będzie nadzorca francuz i stróże. Budowa takiego cmentarza jest prawie konieczną, pozostaje tylko przenieść kości zmarłych i w tym celu rozkopują wszystkie mogiły, jakie są, oraz oddzielne mogiły francuzów, których opis dość dokładny zrobiono. Słychać, że anglicy chcą iść za przykładem francuzów; jeśli to prawda, to ostatecznie z naszych ramion zdjęty będzie niemały kłopot, a oprócz tego miejsca po opróżnionych cmentarzach pójdą pod plantację winogrodu lub ogrody.

* W dniu 3 marca 1865 r. urodziło się w Warszawie: *Chrześcjan* płci męskiej 45, żeńskiej 22; *Starozakonnych* płci męskiej 6, żeńskiej 3, razem 76; zaślubieni: *Starozakonni*: *Lewkowicz* *Fiszel* z *Goldfarb* *Sura*; *Sendyk* *Moszek* faktor z *Hohader* *Helena*; *Sandruwicz* *Josek* stróż z *Klein* *Frada*; *Zmarli*: *Chrześcjan*: *Naumowicz* *Zuzanna* lat 72, wdowa po wojskowym; *Zalewska* *Aniela* lat 64, wdowa po szczerotkarzu; *Andrzejewski* *Jan* lat 71, drukarz; *Mroczkiewicz* *Bronisław* lat 34; *Wodzinowska* *Karolina* lat 42; *Jaworski* *Ignacy* lat 63, służący; *Hołka* *Wojciech* lat 50, druciarz; *Rajs* *Józefa* lat 32, żona czeł. kowalskiego; *Kulczycka* *Marjanna* lat 60; *Brzozowska* *Albina* lat 34, wyrobnica; *Lapiński* *Adam* lat 70, stróż; *Mortes* *Walenty* lat 52, wyrobnik; *Raczewska* *Katarzyna* lat 67; *Nużyński* *Leon* lat 27, czeł. rękawicz.; *Kar-*

bowski *Józef* lat 18, wyrobnik; *Zimmermann* *Ludwika* lat 56, wyrobnica; *Kobieta* z nawiska niewiadoma lat 66, żebraczka; *Bruzdziński* *Franciszek* lat 2, miesiąc 6; *Schrojer* *Józef* lat 12, syn zduna; *Piekarski* *Konstanty* rok 1; *Karwowski* *Witold* rok 1, miesiąc 6, syn obrońcy; *Żawadzki* *Józef* dni 15, syn służącego; *Olszewska* *Aleksandra* dni 8, córka urzędnika; *Księgopolska* *Julia* dni 14; *Karwowski* *Adam* dni 17; *Jasińska* *Bronisława* lat 3; *Glodkiewicz* *Stanisław* miesiąc 11, syn wyrobnika; *Szczecińska* *Albina* godzin 3; *Pietrusiewicz* *Kazimiera* 1/2 godziny; *Nawrot* *Józef* dni 3; *Mroczkiewicz* *Kazimiera* dni 1; *Lutomierski* *Kazimierz* minut 5; *Barszczewski* *Aleksander* dni 7; *Korzycki* *Kazimierz* dzień 1; *Terlikowski* *Tomasz* miesiąc 2; *Starozakonni*: *Papierblat* *Abram* lat 78; *Bernstein* *Karolina* lat 45; *Tominberg* *Szlama* lat 7; *Gexundheit* *Wolf* rok 1; *Kozuszek* *beziemny* dzień 1; *Dwoje* dzieci płci męskiej niezwo urodzonych.

Ameryka.

* *La Patr. Nowy-Jork, 22 lutego.* Wojska skonfederowane ustępują w obec *Shermana*. Pochód tego jenerała unjonistowskiego ma być również szczęśliwy jak i śmiały. Pomimo to, powodzenia jego nie wpłynęły na stosunki finansowe Nowego-Jorku. Zdaje się, że obawiają się tam, ażeby jaki wypadek nie zniweczył w ciągu 24 godzin owoców tak wielkiej odwagi, wypadek zaś podobny zapowiada koncentrowanie się wojsk skonfederowanych. Przypuszczają, że *Beauregard* opuścił *Charleston* dla tego, ażeby skoncentrować swe siły i stoczyć z *S.ermanem* bitwę. Jak skoro wojska unjonistowskie weszły do *Charlestonu*, tłumy murzynów poszły na ich spotkanie, dla okazania swej radości. Miasto przedstawiało smutny widok. Zapewniają, że ewakuacja rozpoczęła się była przed trzema tygodniami. Obliczają na 14,000 ludzi załogę skonfederowaną, która cofnęła się ku północy.

* *Tribun.* Przekonanie najbardziej upowszechnione w sferach urzędowych jest takie, że jenerał *Lee* nie może pozostać w *Richmond* dłużej nad 30 dni, i że zmuszony zostanie po tym terminie bądź do atakowania *Granta* dla zmuszenia go do zaniechania oblężenia, bądź też do cofnięcia się ku *Lynchburgowi*, jako jedynej drogi, po której zdoła skutecznie odwrót.

Austrja.

* *Nordd. A. Z.* Jak donosi *Presse*, ma być ze względu na oszczędności rozwiązana naczelna komenda krajowa dla *Morawji* i *Szlązka*, konsystująca w *Brünn*. Jenerał kawalerji arcyksiążę *Karol Ferdynand*, który stał na czele tej głównej komendy, przybędzie w równym charakterze do *Wiednia*, podczas gdy tutejszy głównodowodzący, finl. hrabia *Thun*, otrzyma jak mówią, inne zarówno wysokie stanowisko w *Pradze*.

* *N. Preuss. Z.* odebrała wiadomość z *Wiednia*, że rząd austriacki zupełnie się już porozumiał z izbą co do ograniczeń w budżecie, rząd tylko wymaga, aby mu przyznane zostało prawo wskazywania artykułów w których ograniczenia te mają być wprowadzone. Izba zaś chciałaby sama i w tym względzie stanowić.

* *Wien. Z. Wiedeń, 4 marca.* Z rozkazu najwyższego, z powodu zgonu owdowiałej królowej *Niderlandzkiej* *Anny Pawłownej*, dwór cesarsko-austriacki przywdziewa żałobę na 10 dni, t. j. od 5 do włącznie 14 b. m.

* *Wien. Abp.* Na wczorajszym posiedzeniu komisji finansowej roztrząsano rubrykę budżetu „*Dochody od soli*”. W ciągu rozpraw okazała się niezbędność wysłuchania reprezentantów rządu i z tego powodu postanowiono odłożyć dalsze rozprawy na dzień dzisiejszy i upraszać ministra skarbu, ażeby bądź sam się zgłosił, bądź też przysłał na posiedzenie reprezentantów rządu.

* *Gen. Cor.* zaprzecza stanowczo pogłoskom szerzonym przez niektóre organa, jakoby w imieniu cesarza meksykańskiego złożona została protestacja przeciw paktowi familijnemu podpisanemu przez niego przed odjazdem z *Miramare*.

* *G. Lu. Uhnów, 27 lutego.* Dnia wczorajszego obchodzila tutejsza gmina miejska uroczyscie rocznicze nadania konstytucji, na którym byli obecni wszyscy urzędnicy powiatu i liczna publiczność. Podobne nabożeństwo odprawiono także we wszystkich cerkwiach parafjalnych powiatu uhnowskiego, przyczem wójci urządzali składkę na gr. kt. seminarjum nauczycielskie we *Lwowie*.

Azja.

* *Le Mon. Un.* Depesze kontr-admirała *Jaurès*, głównodowodzącego dywizją morską na morzach *Chin* i *Japonji*, datowane z 29 i 30 stycznia, donoszą, że położenie nasze w *Japonji* z każdym dniem przedstawia się w bardziej pokojowych barwach. Rząd tajkuna w skutek wezwania uczynionego przez reprezentantów zagranicznych, udzielił zadawalniające objaśnienia co do zamiarów mikado.

Prócz tego nowe udzielone zostały ustępstwa co do rozszerzenia Yokohamy. Rząd bowiem od czasu wyprawy na kanale Simonosaki, zaniechał już zupełnie jak się zdaje dawnej polityki, polegającej na zamknięciu przed cudzoziemcami portów japońskich. Wiadomości z Chin równie są zadawalniające.

* *Times* podaje następujące wiadomości o wojnie w Butanie: Butańczykowie poczynili pierwsze kroki do zawarcia pokoju; ale tak są jeszcze zadowoleni w barbarzyństwie, a nadewszystko takie panuje pomiędzy nimi rozdzielenie, że bardzo wiele kosztować będzie trudności położenie końca zatargom z zadawalniającym rezultatem. Wojska angielskie cierpią na febrę i mają bardzo uciążliwą drogę przez bagniste zarośla do przebycia chcąc dojść do Bissur Singh, ostatniej warowni, która ma być jeszcze w tym roku zdobytą. Miejsca przez które wojska przeszły, na zawsze zostały wcielone do angielskiego terytorjum.

Belgia.

* *La Fr.* Belgijska izba deputowanych przyjęła większością 71 przeciwko 7 głosom prawo ustanawiające swobodę co do pobierania procentów. Podług tego prawa, strony umawiające się, mogą dowolnie ustanawiać procent. Jeżeli zaś nie jest oznaczony, wówczas prawo stanowi go na 5% w sprawach cywilnych, a na 6% w handlowych.

Francja.

* *La Fr.* Niektóre dzienniki doniosły, że jeden z kardynałów francuzkich pisał do Rzymu w przedmiocie encykliki, i że odesłano go do Mgra Dupanloup dla otrzymania od niego objaśnień, których podług niego wymagały niektóre ustępy encykliki. Wiadomość ta zbyt jest niezgodna ze zwyczajami dworu rzymskiego i przepisami hierarchii aby mogła być dokładną. Sądziemy być w prawdzie mówiąc że czcigodny kardynał o jakim mowa istotnie otrzymał od dworu rzymskiego odpowiedź na list swój, lecz w odpowiedzi tej, jak się łatwo domysleć można, nie odsyłano go do Mgra Dupanloup.

Meksyk.

* *Le Mon. un.* W skutek przeznaczenia generała meksykańskiego Cortès na dowódcę wejennego w Ouliacan, postanowiono, iż udzielona mu będzie eskorta. Generał Cortès miał się połączyć z generałem Vega, który wyruszył z Puerta na czele małego oddziału wojsk. Eskorty, oddana pod dowództwo kapitana fregaty Gaziello, składała się z 200 meksykan, pod dowództwem komendanta Carmona, oraz nielicznego oddziału strzelców morskich i tyraljerów algierskich pod rozkazami kapitana Véran. Eskorty ta, wylądowawszy w Altota i zbliżając się do San Pedro, napotkała niespodzianie na wszystkie zgromadzone siły pułkownika Rosalès; generał Vega bowiem zaskoczony został podczas marszu, wzięty do niewoli i rozstrzelany, a Rosalès zdołał zgromadzić i usadowić w bardzo silnej pozycji swoją piechotę i dość liczną kawalerję, o którą uderzyli przedni żołnierze eskorty. Komendant Gaziello natychmiast zgromadził wszystkich żołnierzy jakich miał pod ręką, lecz oddział meksykan, postąpiwszy o kilka kroków, rozproszył się i zbiegł z pola bitwy. Komendant, otaczający go oficerowie, oraz kilku strzelców i tyraljerów, bohaterski stawili opór, lecz z wszech stron otoczeni, zużywszy wszystkie ładunki, w końcu zostali wzięci do niewoli. Kapitan tyraljerów Véran i chorągwy okrętowy Brest zabici zostali dzielnie się bijąc; generał Cortès i komendant meksykański Carmona, którego żołnierze zbiegli, powrócili do Altota, z kąd *Lucifer* przewiózł ich do Mazatlan. Podczas tej smutnej potyczki pod San-Pedro, pułkownik Garnier, na czele kolumny złożonej z 1,000 ludzi z 52-go pułku piechoty, wchodził 8-go stycznia do Mazatlanu; w chwili odejścia kurjera, oczekiwano nadejścia reszty kolumny generała de Castagny, który sam przybył do tego miasta 13-go stycznia.

* *Le Mon. un.* Cesarz lada chwila ma odbyć podróż do półwyspu Yucatan, powiadają, że cesarska para wyjedzie 4-go przyszłego miesiąca. Cesarz chciał przed wyjazdem załatwić kilka ważnych spraw. Dekretem ustanowił atrybucje rady stanu i powiększył liczbę jej członków, którzy nie będą dożywoćnymi, tak jak było poprzednio. Dziennik cesarstwa ogłosił następujący akt wskrzeszający przepisy dawnego prawodawstwa hiszpańskiego w przedmiocie spraw duchownych i stosunków rządu z dworem rzymskim. Oto jest treść tego dekretu: My Maksymilian, Cesarz Meksyku, chcąc ustalić formę pod jaką ma być udzielane exequatur dla

bull, brewe, reskryptów i depeż dworu rzymskiego, pod rządem instytucji obecnie w kraju obowiązujących, postanowiliśmy i stanowimy: Art. 1-y. Prawa i dekreta ogłoszone przed i po uzyskaniu niepodległości, dotyczące się exequatur dla bull, brewe, reskryptów i depeż dworu rzymskiego, zachowują moc obowiązującą w cesarstwie. Art. 2-gi. Bull, brewe, reskrypta i depeże będą nam przedstawiane przez naszego ministra sprawiedliwości i spraw duchownych dla uzyskania właściwego exequatur.

Niemcy.

* *La Fr.* W tych dniach zniesiono karę śmierci w Wirtembergu i w wielkiem księstwie Sasko-Weimarskiem.

Portugalia.

* *Le Mon. Un.* Gabinet portugalski podał się do dymisji. Król przyjął tę dymisję i powierzył marbrabiemu de la Bandiera utworzenie nowego ministerstwa.

Prusy.

* *Le Mon. Un. s.* Korespondencja z Berlina do *Monitora* rannego podaje następujące szczegóły o zmianach w organizacji wojskowej w Prusach, zmianach które dały początek nieporozumieniom istniejącym pomiędzy rządem a izbą deputowanych. W dawnej organizacji, każdy Prusak od lat dwudziestu do pięćdziesięciu był żołnierzem. W dwudziestym roku wstępowało do armii czynnej, pozostawano tam pięć lat, trzy lata pod sztandarami (a częściej dwa), dwa lata zaś w rezerwie. W dwudziestym piątym roku przechodzono do landweru, gdzie służba trwała lat czternaście, z których siedm w landwerze pierwszego powołania; ta siedmioletnia służba pociągała za sobą obowiązek brania udziału w wielkich manewrach przez 15 dni w każdym roku, a w ćwiczeniach strzelniczych raz w miesiąc podczas pięknej pory roku. Podczas następnych siedmiu lat landweru, landwerzystów drugiego powołania zwolowano raz do roku, dla samej tylko kontroli. W trzydziestym dziewiątym roku wstępowało do landsturnu, gdzie pozostawano do lat pięćdziesięciu. Jest to ostatnia rezerwa wojska pruskiego, i ta nigdy nie była jeszcze powołana pod broń. Obecny projekt, ten który przedstawiono izbie deputowanych, uległ następującym zmianom: całkowity czas trwania służby tak w wojsku czynnem jak i w landwerze, skrócony został z 19 na 16 lat, lecz za to termin służby w wojsku czynnem i w marynarce wojennej przedłużono o dwa lata, wynosi więc lat siedm. Pierwsze trzy lata w każdym razie mają być poświęcone służbie czynnej. Lecz wojskowi należący do armii czynnej i marynarce floty przepędzą regularnie, przynajmniej jeżeli nie przytrafia się jakie nieprzewidziane okoliczności, cztery ostatnie lata na urlopiach w swoich siedzibach. Termin służby w landwerze i seewerze (który jest tem względem landweru, czem marynarka względem armii lądowej), zmniejszony zostaje z czternastu lat na dziewięć. Pierwsze cztery lata stanowią pierwsze powołanie, następne pięć, drugie powołanie. Landsturnu pozostaje utrzymany. Drugie powołanie landweru wezwane będzie pod broń dla wzmocnienia stałego wojska, wówczas tylko gdy istotne niebezpieczeństwo będzie zagrażało ojczyźnie, lecz pierwsze powołanie zawsze będzie w obowiązku odbywania raz do roku manewrów które będą trwały od dwóch do trzech tygodni. Takie są główne postanowienia organizacji wojskowej.

* *Nordd. A. Z.* Nowa epoka, w jaką wstąpiła kwestja Szlezwig-holsztyńska od czasu kiedy Prusy w nocy z d. 23 z. m. wyjawily swoje zamiary co do przyszłości księstw, dała prasie angielskiej powód podjęcia na nowo dawnych swoich napadów na Prusy. *Morning Post*, znany organ pierwszego ministra angielskiego, wypowiada z całą powagą zdanie: najlepszą rzeczą, którąby mogły uczynić księstwa, byłoby żądanie przyłączenia ich na nowo do Danji, której łagodnych i szanowanych praw jak i światłego rządu muszą bardzo teraz żałować.

* *Posen. Z.* W artykule wstępnym (N. 51) naszej gazety powiedziano: „Królewska rejencja wykluczyła ks. Ziętkiewicza od sprawowania obowiązków inspektora szkolnego, przywiązanych do posady proboszcza przy tutejszym kościele farnym”. Zdania tego nie należy rozumieć jakoby tutejsze szkoły miejskie były szkołami parafialnymi, i dla tego dozór szkolny połączony jest z posadą proboszcza przy tutejszym kościele farnym. Wybór inspektora szkolnego zależy bowiem od magistratu, proboszcz Ziętkiewicz zaś nie był dotychczas przez tenże magistrat wybrany, ale spełniał obo-

wiązek inspektora szkół jedynie dla tego, że magistrat spokojnie to tolerował.

Historja Juljusza Cezara.

(ciąg dalszy, patrz N. 51.)

Grecja ciągle była ojczyzną nauk i sztuk, a język Demostenesa był znany każdemu wykształconemu rzymianinowi⁽¹⁰⁾; dla tego język grecki i łaciński, mogły być nazwane dwoma językami Włoch, jak to później wyrzekł cesarz Klaudjusz⁽¹¹⁾. Cezar mówił ohydliwie z równą łatwością, a padając pod sztyletem Brutusa, wyrzekł po grecku ostatnie słowa jakie wyszły z jego ust⁽¹²⁾.

Jakkolwiek chciwy zabaw, nie zaniedbał nic, powiada Swetonjusz, dla nabycia talentów prowadzących do zaszczytów publicznych. Według zaś zwyczajów rzymskich, tylko za pomocą połączenia najrozmaitszych zalet uzyskiwano wyższe urzędy. Młodzież z klasy patrycjuszów, godna jeszcze swych przodków, nie pędziła życia próżniaczego; ubiegała się o urzędy religijne, żeby panować nad sumieniami, o urzędy administracyjne, żeby wpływać na interesa, o rozprawy i mowy publiczne, aby zjednać sobie umysł przez wymowę, nakoniec o czyny wojskowe, aby uderzać wyobraźnię blaskiem sławy. Usilnie pragnąc odznaczyć się pomiędzy wszystkimi, Cezar nie ograniczył się na badaniu literatury; we wczesnej młodości napisał dzieła, pomiędzy którymi przytaczają *Pochwały Herkulesa*, tragedję *Edyp*, *Zbiór wyborowych wyrażeni*⁽¹³⁾ i dzieło *O wieszczbiarstwie*⁽¹⁴⁾. Zdaje się, iż jego utwory pisane były tak czystym i poprawnym stylem, że zjednały mu sławę znakomitego pisarza, *gravis auctor linguae latinae*⁽¹⁵⁾. Mniej był szczęśliwy w sztuce rymotwórczej, jeżeli wierzyć Tacytowi⁽¹⁶⁾; jednakże pozostało kilka jego wierszy do Terencjusza, którym nie brak wytworności⁽¹⁷⁾.

Wychowanie zatem uczyniło z Cezara człowieka znakomitego, przedtem nim stał się wielkim człowiekiem. Łączył on z dobrocią serca, wysoką inteligencję, nieprzeartą odwagę⁽¹⁸⁾, pociągającą wymowę⁽¹⁹⁾, znakomitą pamięć⁽²⁰⁾, wspaniałomyślność bez granic; nakoniec posiadał rzadki przymiot: spokojność w gniewie⁽²¹⁾. „Jego u-
„przejmność” powiada Plutarch, „jego grzeszność, „miłe przyjęcie, przymioty jakie posiadał w wyższym stopniu nad swój wiek, zjednały mu przy-
„chyłność ludu”⁽²²⁾.”

Dwie anegdoty z późniejszego czasu, tu powinny być pomieszczone. Plutarch opowiada, że Cezar, podczas swych wypraw, zaskoczony pewnego dnia przez burzę, schronił się do chałupy, gdzie

⁽¹⁰⁾ „A sermone graeco puerum incipere malo.” (Kwintilian, *Instytucja wymowy*, I, 1.)

⁽¹¹⁾ Klaudjusz przemawiając do cudzoziemca, który posiadał język grecki i łaciński, rzekł: „Ponieważ posiadasz oba nasze języki,” (Swetonjusz, *Klaudjusz XLV*).

⁽¹²⁾ Καὶ οὐ τέκνον (Swetonjusz, *Cezar*, LXXXII).

⁽¹³⁾ Swetonjusz, *Cezar*, LVI.

⁽¹⁴⁾ „Jeszcze bardzo będąc młodym, polubił on rodzaj wymowy przybrany przez Strabona Cezara i nawet „dosłownie wprowadził do swego *Wieszczbiarstwa* kilka ustępów z mowy tego mówcy do Sardyjczyków.” (Swetonjusz, *Cezar*, LV).

⁽¹⁵⁾ Aula-Gelle, IV, XVI.

⁽¹⁶⁾ „Bo Cezar i Brutus, także pisali wiersze i złożyli „je w bibliotekach publicznych. Równie słabi poeci jak „Cyceron, lecz szczęśliwsi od niego bo mniej osób wie-
„działo, że pisali wiersze.” (Tacyt. *Rozmowy mówców*, XXI).

⁽¹⁷⁾ Tu quoque, tu in summis o dimidia te Menander, Poneris, ei merito, puri sermonis amator. Lenibus atque utinam scriptis adjuncta foret vis Comica ut aequato virtus polleret honore Cum Graecis; neque in hac despectus parte jaceres!

Unum hoc maceror et doleo tibi deesse, Terenti. (Swetonjusz, *Życie Terengioha*, III, v.)

⁽¹⁸⁾ „Hojny do rozrzutności, a odwagi wyższej nad „ludzką naturę, nawet nad wyobrażenie.” (Vellejus Patereculus, II, XL).

⁽¹⁹⁾ „Bez żadnej wątpliwości zajmował drugie miejsce pomiędzy mówcami rzymskimi.” (Plutarch, *Cezar*, III).

⁽²⁰⁾ „Nam cui Hortensio, Lucullove, vel Caesari, tam „parata unquam adfuit recordatio, quam tibi sacra „mens tua loco momentoque, quo jusseris, redit omne de-
„positum?” (Latinus Pacutus, *Panegyricus in Theodosium*, XVIII, 3.)—Plinusz, *Historja naturalna VII*, XXV.

⁽²¹⁾ „Quamvis moderate soleret irasci, maluit tamen „non posse.” (Seneka, *Traktat o gniewie*, II, XXIII.)

⁽²²⁾ Plutarch, *Cezar*, IV.

OBWIESZCZENIA SĄDOWE I ADMINISTRACYJNE.

UWADOMIENIA.

(N. D. 1392) *Od Zarządu Żeglugi Parowej.*

W dniu 28 Lutego b. r. do losowania Obligów 5 0/0 Spółki Żeglugi parowej ustawą tejże spółki przeznaczonym, przypadły do wykupienia i wycofania z obiegu, następujące Obligi.

a) Serji I. sztuk 20 po rs. 750, Nr. 97, 100, 107, 118, 134, 180, 181, 185, 233, 235, 256, 302, 307, 308, 310, 314, 315, 316, 317, 348.

b) Serji II. po rs. 300, sztuk 2, Nr. 29 i 30, i po rs. 200 sztuk 17, Nr. 8, 16, 22, 23, 25, 27, 28, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45 i 46.

O czym zawiadamiając osoby interesowane, Zarząd Żeglugi parowej oświadcza: że wypłata należności, tak za te przypadłe do wycofania z obiegu Obligi Serji I i 2, jak za kupony za rok 1864, od tychże i od pozostałych jeszcze Obligów, uskutecznić się będzie od daty niniejszego zawiadomienia codziennie (wyjąwszy dni świąteczne) od godziny 10 tej z rana do 3-ej po południu, w biurze Żeglugi parowej przy ulicy Bednarskiej pod Nr. 26906. egzystującym.

Nadmienia się zarazem, że w myśl uchwały zapadłej w dniu 10 Czerwca r. z. na ogólnym zebnaniu Akcjonariuszów Spółki Żeglugi parowej, termin do wykupienia z obiegu Obligów 5 0/0 Serji I, po rs. 750, przedłużony został do następnych lat pięciu, w którym to czasie pozostałe w obiegu Obligi Serji I, w zupełności wykupione zostaną, obecnie zaś do tychże Obligów dołączone będą Talony z 5-ma nowymi kuponami, płatnymi w dotychczasowych terminach.

Po odbiór tych kuponów Interesenci zgłoszą się raczą, do biura Żeglugi parowej z posiadaniem przez siebie Obligami.

Warszawa d. 20 Lutego (4 Marca) 1865 r. (3036.)

OBWIESZCZENIA SPADKOWE

(N. D. 105) *Rejent Kancelarii Ziemiańskiej Gubernji Radomskiej w Kielcach.*

Ze śmiercią:

1. Piotra Popławskiego wierzyciela sumy złp. 6000, albo rs. 900, na dobrach Świniary z Ogu Stopnickiego w dziale IV pod Nr. 27, oraz takież sumy złp. 6000 na dobrach Skrzypiów z Okręgu Szkatłbińskiego w dziale IV ad N. 6 wraz z przywiązaniem do niej i rawem dzierżawy w dziale III ad Nr. 1 wykazu hipotecznego zamieszczone, ubezpieczonych w dniu 25 Kwietnia 1864 r.

2. Karola Dunina Borkowskiego, wierzyciela sumy rs. 750 na nieruchomości w mieście Kielcach Nr. pol. 191 a hyp. 273 A w dziale IV pod Nr. 4 wykazu hyp. zainstalowanej, w dniu 2 Kwietnia 1862 r.

3. Józefa Grachólskiego właściciela ewikcji w sumie złp. 32,208, na dobrach Pieczonogi z Okręgu Miechowskiego w dziale IV pod Nr. 15 wykazu hipotecznego zapisanej, w dniu 17 Października 1864 r.

4. Erazma Gadomskiego wierzyciela sumy złp. 6000 i złp. 14000 albo rs. 2100 na dobrach Dębina z Okręgu Jędrzejewskiego w dz. IV pod Nr. 17 i 26 zabezpieczonych w dniu 1 Maja 1864 r.

5. Barbary Petter wierzycielki sumy rs. 150 na nieruchomości w m. Kielcach Nr. pol. 288a 208 hyp. w dziale IV pod N. 3 oraz takież sumy rs. 150 na nieruchomości w Kielcach Nr. pol. 403 a hyp. 274 w dziale IV pod N. 1 wykazu hyp. zainstalowanych w dniu 22 Października 1864 r., wreszcie

6. Ignacego Czackowskiego wierzyciela kwoty rs. 100, na nieruchomości w Kielcach Nr. pol. dawnym 160, nowym 87 a hipotecznym 113 oznaczonej, w dziale IV pod N. 14 oraz sumy rs. 84 z procentem i kosztami sposobem ostrzeżenia na nieruchomości w temże mieście Nr. pol. dawnym 199, nowym 113, a hipotecznym 122 w dziale IV pod N. 3 zapisanych w dniu 27 Sierpnia 1864 r. nastąpioną, otworzyły się spadki z pomienionych praw i wierzytelności składające się, do których regulacji w Kancelarii podpisanego Rejenta, termin prekluzyjny na dzień 2 (14) Czerwca 1864 r. oznaczony został.

Kielce d. 18 (30) Listopada 1864 r.
Władysław Pyrkosch.

(N. D. 6191) *Pisarz Sądu Pokoju Okręgu Szadkowskiego*

Z powodu zaszłej śmierci: 1. Jana Sobońskiego właściciela nieruchomości Nr. 229 w mieście Zduńskiej Woli, 2. Florjana Keil wierzyciela sumy rs. 187 w dziale IV pod N. 2 na nieruchomości Nr. 152b w mieście Zduńskiej Woli lokowanej; 3. Karola Pokorand właściciela nieruchomości Nr. 34 w mieście Zduńskiej Woli i Dawida Lejbusia Opatowskiego wierzyciela sumy rs. 285 w dziale IV pod Nr. 1 na tejsze nieruchomości sposobem ostrzeżenia

lokowanej; otworzyły się spadki do uregulowania których termin pod prekluzją na dzień 26 Maja (7 Czerwca) 1865 r. w Kancelarii tutejszego Sądu oznaczony został.

Szadek d. 17 (29) Listopada 1864 r.
Rozwadowski. (3305)

OBWIESZCZENIA HYPOTECZNE.

(N. D. 1273) *Sąd Pokoju Okręgu Lelowskiego.*

Wydział Hipoteczny.

Z powodu żądanej regulacji nowej hipotezki:

1. Domu drewnianego pod Nr. 17 przy ulicy Częstochowskiej.

2. Domu murowanego pod Nr. 42, w rynku.

3. Połowy placu pod dom pod Nr. 3, w rynku.

4. Domu murowanego pod Nr. 31, przy ulicy Mokotowskiej.

5. Placu pod dom pod Nr. 38, przy ulicy Tylnej.

6. Takiegoż placu pod Nr. 63, przy ulicy Przyrowskiej.

7. Takiegoż placu pod Nr. 7, w rynku w mieście Janowie położonych.

Uwładnia interesentów że takowa nastąpi w Sądzie tutejszym dnia 20 Czerwca (2-go Lipca) roku b.

Wzywa ich przeto aby do takowej osobie lub przez pełnomocników w szczególności nato umocowanych zgłosili się, żądania swe i wnioski do protokołu regulacji podali i w dokumencie prawa ich udowadniające zaopatrzyli się.

Ostrzega ich oraz że niezgłaszający się w terminie podpadną skutkom prekluzji w art. 154 i 160 prawa o hipotekach z r. 1818 przepisanej.

Jeżeliby właściciel nieruchomości wywołanej w terminie do regulacji nie stawił się, tenże na żądanie któregośkolwiek z interesentów nakarę od rs. 1 kop. 50 do rs. 7 k. 50 skazanym zostanie i podług art. 150 tegoż prawa utracą wszelkie dobrodziejstwa prawne względem swych wierzycieli.

Ogłoszenie decyzji jaka w skutek aktu regulacji wydana będzie, nastąpi dnia 21 Czerwca (3 Lipca) r. b. na publicznym posiedzeniu Sądu tutejszego i od tegoż dnia czas do odwołania się od niej upływać zacznie.

Interesenci przeto bez dalszego wezwania w tymże dniu ogłoszeniu jej przytomnymi być winni.

Zarki d. 12 (24) Lutego 1865 r.
Podsekretarz Sankowski.

LICYTACJE I SPRZEDAŻE PUBLICZNE.

(N. D. 1168) *Rząd Gubernjalny Warszawski.*

Podaje do wiadomości powszechnej że stosownie do rozporządzenia Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych z dnia 1 (13) Lutego r. b. N. 3861/1763 odbywać się będzie w Sali licytacyjnej Rządu Gubernjalnego w Warszawie dnia 8 (20) Marca r. b. o godzinie 12 w południe licytacja in minus przez opieczętowane deklaracje, na budowę części żelaznej mostu na Kanale wielkim rzeki Prozny w mieście Kalisza a mianowicie

a) Na dostawę 2973 pudów żelaza kutego walcowanego w wymiarach odpowiednich i w ściśle zastosowaniu do rysunku i specyfikacji oraz złożenia i ustawienia na miejscu z kosztem wszelkich rusztowań i pomalowania olejno.

b) Na dostawę 158 pudów żelaza lanego w wyrobach zgodnych z planem z dostarczeniem i osadzeniem na miejscu.

W kosztorysie na te roboty żelazo kute liczone jest po rs. 4 kop. 50 za pud, lane zaś po rs. 2 za pud.

Fabryki przeto renomowane posiadające warunki odpowiednie i które podobne roboty wykonywały lub któreby przedstawiły dostateczne pod tym względem gwarancje jeżeli mają chęć podjęcia się tej entrepryzy, deklaracją swoją wraz z kwitem na złożone wadium w którejkolwiek kasie Skarbowej lub Banku Polskim w ilości rs. 1370 i na koszt ogłoszeń licytacji rs. 20 podać winny w miejscu i czasie powyżej oznaczonym.

Warunki licytacyjne specyfikacji kosztorys i plany przejrzane być mogą każdodziennie z wyjątkiem świąt w wydziale administracyjnym Rządu Gubernjalnego w godzinach biurowych.

Deklaracje napisane być winny czysto czytelnie bez żadnych poprawek lub skrobań na papierze stemplowym ceny kop. 15 podług poniższego wzoru.

D e k l a r a c j a .

W skutek ogłoszenia Rządu Gubernjalnego Warszawskiego z dnia 5 (17) Lutego r. b. Nr. 14120/3065 składam niniejszą deklarację że podejmuję się budowę części żelaznej mostu na kanale wielkim rzeki Prozny w mieście Kaliszu podług wagi wykończonych przedmiotów a mianowicie:

a) Za wszelkie wyroby z kutego żelaza zestawione na miejscu i wykończone podług danych planów, po cenie za każdy pud rs. (tu wypisać cyframi i literami).

b) Za wszystkie części z lanego żelaza ustawione na miejscu i spojone dokładnie podług danych planów po cenie za pud rs. (tu wypisać cyframi i literami) poddając się wszelkim zastrzeżeniom warunkami licytacyjnymi i specyfikacją objętym

Kwit Kasy N na złożone wadium w ilości rs. 1370 załączam, które wraz z niestrzymaniem się przy licytacji sam odbiorę lub o nadesłaniu mi pocztą do miejsca N na mój koszt upraszam.

Stale moje zamieszkanie w N Pisalem w N. dnia 1865 r.

Podpis ma być wyraźny a na kopercie opieczętowanej deklaracji domieścić należy: „Deklaracja na budowę części żelaznej mostu na kanale wielkim rzeki Prozny w mieście Kaliszu“

Wszelkie deklaracje później jak w terminie ogłoszonym nadesłane lub jakkolwiek wątpliwość w redakcji przedstawiające, jako nieważne przyjęte nie będą.

Warszawa d. 5 (17) Lutego 1865 r.

Gubernator Cywilny,

(3) Jeneral Major, Rożnow.

Naczelnik Kancelarii, Świętochowski.

(N. D. 1323) *Naczelnik Powiatu Lipnowskiego.*

Podaje do powszechnej wiadomości, iż w dniu 8 (20) Marca r. b. w biurze moim odbywać się będzie przez otwarcie opieczętowanych deklaracji licytacja in minus, na podjęcie się entrepryzy pobudowania nowego Kościoła Ewangelickiego w mieście Lipnie poczynając od sumy rs. 15446 kop. 59 i pół zatwierdzonym anslazgiem objętej.

Mający przeto chęć podjęcia się tej entrepryzy deklaracje swoje z Kwitem Kas Skarbowych lub miejskich usprawiedliwianiami złożone wadium w ilości rs. 1544 kop. 59 i pół winni składać w tymże dniu najdalej do godziny 4 z południa.

Deklaracje mają być pisane porządnie czysto bez żadnych poprawek i skrobań własnoręcznie podług dołączającego się tu wzoru, gdyby zaś deklarant pisał nieumiał, w takim razie deklaracja jego winna być przez Urzędnika Administracyjnego lub Sądowego poświadczona.

Inne zaś warunki każdego czasu w mym biurze przejrzane być mogą.

Wzór do deklaracji

W skutek ogłoszenia Naczelnika Powiatu Lipnowskiego z dnia 9 (21) Lutego r. b. Nr. 2202. składam niniejszą deklarację, iż pobudowanie nowego kościoła ewangelickiego w mieście Lipnie wedle zatwierdzonego anslazgi obowiązuję się wykonać za sumę rs. kop. (tu wypisać wyraźnie sumę cyfrą i literami) poddając się wszelkim warunkom i zastrzeżeniom warunkami licytacyjnymi objętym, kwit Kasy N na złożone w jej depozycy wadium rs. 1544 ksr. 59 i pół dołączam, który wraz z niestrzymaniem się przy licytacji sam odbiorę lub o nadesłaniu takowego pocztą do N na mój koszt upraszam.

Stale moje zamieszkanie jest w N Pisalem w N dnia i mca N.

Na kopercie opieczętowanej deklaracji domieścić należy: „Deklaracja w celu podjęcia się entrepryzy pobudowania nowego kościoła ewangelickiego w mieście Lipnie“.

Lipno d. 9 (21) Lutego 1865 r.

(2) Aleksandrowicz.

(N. D. 1378) *Naczelnik Powiatu Marjampolskiego.*

W wykonanie reskryptu Rządu Gubernjalnego Augustowskiego, z dnia 12 (24) Lutego r. b. Nr. 8020/1440, oraz na zasadzie anslazgi przez Zarząd Komunikacji w Królestwie Polskim pod dniem 2 (14) Lutego r. b. Nr. 5720 zatwierdzonego, podaje do powszechnej wiadomości, iż w dniu 18 (30) Marca r. b. o godzinie 3-iej po południu, odbywać się będzie w biurze moim in minus licytacja przez opieczętowane deklaracje podług wzoru tu dołączającego się, na przedsięwzięcie położenia wierzchniego pokładu na moście Nr. 323a, na trakcie Kowieńskim na rzece szeszupie pod Kwieciszkami, poczynając od sumy anslazgowej rs. 1004 kop. 66 i pół, każdy przeto mający chęć podjęcia się tej entrepryzy, zechce w miejscu i terminie wyżej oznaczonym znajdować się z przygotowaną deklaracją, lub takową pocztą nadesłać, z dołączeniem do niej kwitu kasy powiatowej lub gubernjalnej na złożone wadium w sumie rs. 101; warunki przedlicytacyjne w każdym razie w biurze moim przejrzane być mogą.

Wzór do Deklaracji.

W skutek ogłoszenia Naczelnika Powiatu Marjampolskiego z dnia 15 (27) Lutego r. b. Nr. 2871, podaje niniejszą deklarację, iż obowiązuję się uskutecznić roboty około dania pokładu wierzchniego na moście taryfowym pod Kwieciszkami na trakcie bitym Kowieńskim w Gubernji Augustowskiej za sumę rs. 00, wyraźnie rubli srebrem 00, poddając się wszelkim warunkom i zastrzeżeniom warunkami przedlicytacyjnymi objętym. Kwit kasy

NN. na złożone wadium w sumie rs. 101 składam, które w razie niestrzymanienia się przy licytacji sam odbiorę.

Stale moje zamieszkanie jest w N. Pisalem w N. dnia N. mca N. 1865 r.

(Podpisać imię i nazwisko).

Marjampol d. 15 (27) Lutego 1865 r.
Za Sekretarza, Frantsolt.

(N. D. 1385) *Pisarz Trybunału Cywilnego Gubernji Warszawskiej w Warszawie.*

Stosownie do art. 682 K. P. S. wiadomo czyni, iż na żądanie Antoniny z Lipińskich Rembaczewskiej wdowy w Warszawie pod Nr. 1370 Maksymiljana Wisznackiego urzędnika Skarbowego w Warszawie pod Nr. 1370, jako głównego opiekuna nieletniego Antoniego Walego Benedykta Szymańskiego po Izabeli z Rembaczewskich i Pawle małżonkach Szymańskich pozostającego syna, Pauliny z Rembaczewskich Feliksa Górskiego urzędnika żony, czyli obojga małżonków Górskich w Warszawie pod Nr. 39, Walerji z Rembaczewskich Maksymiljana Wisznackiego małżonki, czyli obojga małżonków Wisznackich w Warszawie pod Nr. 1370 zamieszkałych, Andrzeja Zaremby Poborcy Kasy Powiatu Łowickiego w mieście Łowiczu zamieszkałego, jako ojca i głównego opiekuna nieletnich Władysława Rudolfa Kazimierza i Tomasza Bronisława rodzeństwa Zarembo, a zamieszkanie prawne do niniejszej egzekucji i całego postępowania subhastacyjnego u Chelwickiego Patrona przy Trybunale Cywilnym Gubernji Warszawskiej w Warszawie, w Warszawie pod Nr. 1776a zamieszkałego, obrane mających, w poszukiwaniu sumy rs. 1950 z procentem od dnia 16 (28) Czerwca 1861 roku liczącym się, oraz kosztów egzekucyjnych od Franciszka a Paulo Pawłowskiego obywatela i właściciela dóbr ziemskich Badowo Dańki części lit. C. D. F. H. J. K. L. A. B. E. G. w Okręgu Błońskim Powiecie i Gubernji Warszawskiej położonych także zamieszkałego, protokółem Walego Supryniewicza Komornika przy Sądzie Apelacyjnym Królestwa Polskiego w d. 5 (17) Listopada 1862 r. sporządzonym w drodze sądowej przymuszono go wywłaszczenia zajęte i zęarsztowane zostały:

DOBRA ZIEMSKIE,

Badowo Dańki część lit. C. D. F. H. J. K. L. A. B. E. G. w Okręgu Błońskim Powiecie i Gubernji Warszawskiej w jurisdikcyi Sądu Pokoju Okręgu Błońskiego w gminie Dańki położone, prawem własności do egzekwowanego dłużnika Franciszka a Paulo Pawłowskiego należące i w posiadaniu tegoż zostające, poszukiwaną wierzytelnością hipotecznie obciążone.

W dobrach tych nie masz żadnych zaciężnych włościan, przeto dwór utrzymuje sześciu parobków, którym płaci rocznie po złp. 120 i po 10 korcy ordynarji w zbożu i daje po mordze ogrodu, opał, mieszkanie, dworskie jak również ekonom ma złp. 200 rocznie ordynarji 10 korcy w zbożu, a owczar pastuch i ogrodowy po złp. 150 rocznie i takąż samą ordynarją pobiera.

Inwentarz żywy składa się z wolar par 5, koni sztuk 10, wozów 4, plugów 12 i bron tylez.

Opisanie zabudowań:

1. Dwór z drzewa w węgiel gontami kryty, jeden komin murowany mający.

2. Owczarnia murowana z kamienia polnego dachówką kryta.

3. Stodół dwie z drzewa słomą kryte.

4. Oboza z drzewa słomą kryta.

5. Spichrz z drzewa gontami kryty, pod którym znajduje się piwnica murowana.

6. Ogród fruktowy i warzywny, drzew fruktowych około sztuk 100 mający, prócz tego znajdują się krzewy agrestu, porzeczek, oraz różne drzewa dzikie, pszczoł pni 7, sadzawka zarybiona, sztachetami około ogrodzony.

7. Kloaka z desek deskami kryta.

8. Słup z drzewa w ziemię wkopany, na którym jest urządzony dzwonek na sygnał dla ludzi.

9. Dziedzinec plotem z lat rznitych ogrodzony.

10. Studnia drzewem cembrowana z żurawiem i kublem.

11. Karczma z drzewa, przy której jest stajnia zajeżdżna pod jednym dachem gontami krytym, jeden komin murowany mający, w której mieszka propinator Franciszek Dzikowski placący rocznie złp. 1200 za kontraktem na piśmie do dnia 1 Lipca 1863 r.

12. Piwnica murowana z kamienia polowego pod daszkiem gontianym.

13. Dom i razem kuźnia z drzewa pod jednym dachem gontami krytym, o jednym kominie murowanym.

14. Piwnica murowana gontami kryta.

15. Dom z drzewa czworak o jednym kominie murowanym słomą kryty.

16. Dom z drzewa gontami kryty, komin murowany mający.

17. Dom z drzewa słomą kryty.

18. Sadzawka czyli staw zarybiony.

19. Dom z drzewa słomą kryty.

20. Stodola z drzewa i wozownia słomą kryte.

(N. D. 1144)

FABRYKA TABACZNA

K. KUCHCZYŃSKI i Gomp.

(w Rydze.)

Oddawszy wyłączną sprzedaż Cygar na Królestwo Polskie niżej podpisanemu, nadsyła trzeci transport tychże. Szanowni Panowie którzy zamówili w większych partjach gatunki Plandator, Trabucillos i t. p. po takowe zgłosić się raczą. Tamże nadeszły próby papierosów 3 groszowych od A. F. Müllera z Petersburga pod nazwiskiem Kisildeli.

J. ROSENBLUM.

Ulica Senatorska Nr. 471 B. Plac Resursy kupieckiej—i
(Filja) róg Ś-to Krzyżkiej i Nowego Światu
Nr. 1246, tuż obok pałacu Zamojskich.
(2304.)

Półsztamowe,	—	25	—	10
Piramidalne,	—	40	—	15
Karły silne,	—	25	—	10

Brzoskwinie:

Wysokop. silne	—	—	—	1 tal.
Karły silne,	—	—	—	20 sgr

Morele:

Wysokop. silne	—	—	—	1 tal.
Karły silne,	—	—	—	20 sgr.
Róże sztamowe, w koronę puszczone	15	do	20	sr. gr.

Pozwalam sobie także zwrócić uwagę na mój obfity wybór drzew i krzewów pięknie kwitnących, drzew iglastych i t. p. do ogrodów angielskich i parków, oraz wielki zapas nasion gospodarskich, leśnych i ogrodowych, których cennik interesantom bezpłatnie przesyłany będzie.

Listy i pieniądze bez opłaty porto uprosz pod moim adresem nadsyłane być mogą.

Juljus Monhaupt.

właściciel szkółki drzew w Wrocławiu,
Albrechts-strasse Nr. 8.

(N. D. 1386) Niżej podpisany jadąc w dniu 15 Stycznia r. b. z miasta Ostrowca do Wąchocka w powiecie Opatowskim zgubiłem Pugilares w którym było w gotowości rs. 80 i weksle następujące, wystawione przez

1. Ioska Karbel z Ostrowca z dnia 9 Lutego 1861 r. na rs. 37 kop. 5.
2. Fiszla Winer z Ostrowca dnia 8 Stycznia 1859 r. na rs. 15.

3. Wolfa Kestenberg z Ostrowca z dnia 13 Czerwca 1853 r. na rs. 30 i również z dnia 13 Grudnia 1854 r. na rs. 30.

4. Hersza Chaima Morginleder z Opatowa z d. 15 Października 1861 r. na rs. 29 kop. 20, również z d. 15 Marca 1862 r. na rs. 67 k. 20.

5. Chaj Engenlender z Ostrowca z d. 9 Lutego 1861 r. na rs. 56 kop. 54.

6. Fejgi Morgensztern z Opatowa z d. 20 Marca 1855 r. na rs. 69 kop. 24.

7. Malki Ryfki Cukier z Ożarowa z dnia 1 Lutego 1852 na rs. 88 kop. 35.

8. Rachmila Hachman z Ożarowa z d. ostatniego Marca 1860 r. na rs. 87 kop. 19.

9. Gecla Szyi Blumenfeld z Iwańska dwa weksle po rs. 11 kop. 25.

10. Dawida Rozenewejg z Słupi Nowej z d. 16 Lutego 1862 r. na rs. 49 kop. 23, również z dnia 12 Marca t. r. na rs. 84 kop. 39, także z d. 1 Kwietnia t. r. na rs. 22 kop. 80.

11. Ponczta z Opatowa na rs. 15.

12. Rywki z Józefowa na rs. ile nie pamiętam.

13. Jzraela Hytel Eridersohn z Zawichosta na ile nie pamięta, tudzież notatki i rachunki uprasza zatem znaleźć iżby zechciał takowe do rąk podpisanego gdyż żadnej korzyści z nich nie będzie, za wynagrodzenie rs. 10 prócz rs. 80 zgubionych którą również jako nadgrode ofiaruje.

Warszawa d. 23 Lutego (6 Marca) 1865 r.

Uszer Rozenmann z Ostrowca (2995)

(N. D. 1391) Podaje do powszechnej wiadomości, iż dowód Banku na zastaw kosztowności wydany za Nr. 22,509 przypadkowo zaginął.

Wzywa się więc posiadacza, iżby najpóźniej w 6 tygodni od d. 4 Kwietnia 1865 r., to jest od daty ostatniego ogłoszenia zgłosił się i prawo posiadania onegoż w Banku udowodnił, gdyż w przeciwnym razie duplikat dowodu wydanym zostanie osobie, której nazwisko zapisane w księgach. (3060.)

21. Obora, stajnia i owczarnia z drzewa.
22. Studnia drzewem cembrowana.
23. Ogród fruktowy i warzywny, oraz gruntu morgów 5, wszystko to dawniej było własnością dziedzica Franciszka a Paulo Pawłowskiego, z którego się czynszu rocznie zlp. 216 opłacało, dziś własność Krzysztofa Katz stanowi ma i dzierżawi obecnie Józef Walniewicz za zlp. 600 rocznie.

Kolonja i wieś Dańków.

w której są następujący koloniści:

1. Antoni krzemiński ma gruntu mor. 4.
2. Jan Kucharski ma gruntu m. 12.
3. Jakób Krakowiak ma gruntu m. 4.
4. Józef Krakowiak ma gruntu m. 12.
5. Gotlieb Studziński ma gruntu m. 8.
6. Paweł Rojek ma gruntu m. 12.
7. Antoni Santkowski ma gruntu m. 8.
8. Jan Błazejewski ma gruntu m. 8.
9. Bogumil Milke ma gruntu m. 8.
10. Bogumil Grantz ma gruntu m. 8.
11. Andrzej Gołębiowski ma gruntu m. 8.

Każden z tych z morgi gruntu opłaca po zlp. 6, czynszu rocznie daje daniny z 4ch m. jaj 9, masła po kwaterek 2 1/2 i z całej wsi kapłanów 15.

W tej wsi jest chałup z drzewa słomą krytych 12 i tyleż stodołek, niektóre z nich pod jednym dachem.

Karczma z drzewa gontami kryta, w niej mieszka Daniel Zeglik. Karczma ta należy do propinatora Badowo Dańki.

Do karczmy rzeczonyj należy 8 morgów ogrodu, a do karczmy Badowo Dańki, również dwór daje 8 morgów gruntu.

Kolonja Władysławów.

W tej kolonji są następujący:

1. Samuel Klejn ma gruntu m. 8.
2. Stanisław Laskowski ma gruntu m. 20.
3. Wilam Machel ma gruntu m. 8.
4. Józef Jabłoński ma gruntu m. 12.
5. Franciszek Lenard ma gruntu m. 8.
6. Piotr Kurowski ma gruntu m. 8.
7. Adam Żabiński ma gruntu m. 8.
8. Marcin Żabiak ma gruntu m. 8.
9. Paweł Grzeszczak ma gruntu m. 8 1/2.
10. Mikołaj Stuczkowski ma gruntu m. 8.

Którzy również jak powyżsi koloniści opłacają po zlp. 6 z morgi czynszu i dają daniny dworowi jak poprzedni.

Chałup w tej wsi z drzewa słomą krytych jest 11, stodoł takichże tyleż i obórki.

W tej kolonji znajduje się 1 1/2 m. ogrodu dla szynkarza, który się zajmuje wyszynkowaniem trunków, w swoim mieszkaniu, gdyż karczma dworskiej nie ma.

W powyższych 2ch kolonjach, wszystkie zabudowania są własnością kolonistów oprócz 2ch karczem.

Obszerniejsze opisanie powyż zajętych i opisanych dóbr znajduje się w akcie zajęcia u sprzedawcy dyrygującego Cholewickiego Patrona przy Trybunale tutejszym w Warszawie pod Nr. 1776a zamieszkałego, zaś zbiór objaśnień i warunki sprzedaży w Kancelarji Trybunału tutejszego w Wydziale pierwszym złożone przejrane być mogą.

Zajęcie w kopiach doręczone

1. Wójtowi gminy Dańki, do której to gminy Badowo Dańki część lit. C. D. F. H. I. K. L. A. B. E. F. należy Bartłomiejowi Perzyńskiemu, w mieście Maszconowie Okręgu Błonskim Gubernji Warszawskiej urzędującemu na ręce własne.

2. Piotrowi Gogolewskiemu, Pisarzowi Sądu Pokoju Okręgu Błonskiego w mieście Błoniu urzędującemu na ręce własne.

Obudwom dnia 19 Listopada (1 Grudnia) 1862 roku.

Wniesiono do księgi wieczystej powyż zajętych dóbr w Warszawie d. 24 Czerwca (6 Lipca) 1863 roku, a w dniu dzisiejszym do księgi zaareztowań w Kancelarji Trybunału tutejszego na ten cel utrzymywanej, wpisane zostało.

Pierwsza publikacja zbioru objaśnień i warunków sprzedaży odbędzie się na audjencji publicznej Trybunału Cywilnego Gubernji Warszawskiej w Warszawie w Wydziale I, w mieszczeniu zwykłych posiedzeń przy ulicy Długiej pod Nr. 549 o godzinie 10-iej z rana dnia 3 (15) Września 1863 r.

Sprzedawcą dyryguować będzie Cholewicki Patron przy Trybunale tutejszym, którego zamieszkanie jest wyżej wskazane.

Warszawa d. 2 (14) Lipca 1863 r.

Radca Dworu, Zgórski.

Wywieszono na tablicy w Sali wstępowej Trybunału Cywilnego Gubernji Warszawskiej w Warszawie dnia 2 (14) Lipca 1863 r.

Radca Dworu, Zgórski.

Następnie po odbyciu trzech publikacji zbioru objaśnień i warunków sprzedaży w dniach 3 (15) Września, 17 (29) Września, i 1 (13) Października 1863 r., termin do przygotowania przysądzenia dóbr Badowo Dańki części lit. C. D. F. H. J. K. L. A. B. E. G. w Okręgu Błonskim położonych, wyrokiem Trybunału Cywilnego Gubernji Warszawskiej w d. 1 (13) Października 1863 r. zapadłym, oznaczony został na dzień 1 (13) Listopada 1863 r. godzinę 10 z rana, który odbędzie się na publicznej audjencji tegoż Trybunału w Warszawie pod Nr. 549.

Licytacja w tym terminie zacznie się od sumy rs. 6000.

Warszawa d. 17 (29) Października 1863 r.

Pisarz Trybunału,
Radca Dworu, Zgórski.

Poczem gdy w skutek wyroku Trybunału Cywilnego w Warszawie z d. 1 (13) Listopada 1863 r., termin powyższy przygotowania przysądzenia spełził bez skutku, tenże Trybunał wyrokiem daty 10 (22) Lutego r. b., termin do przygotowania przysądzenia dóbr Badowo Dańki części lit. C. D. F. H. I. K. L. A. B. E. G. oznaczył na dzień 3 (15) Marca r. b. 1865 r. godzinę 10 z rana, który odbędzie się na publicznej audjencji tegoż Trybunału w Warszawie pod Nr. 549. Licytacja w tym terminie zacznie się od sumy rs. 6000.

Warszawa d. 13 (25) Lutego 1865 r.

Pisarz Trybunału,
Radca Dworu, Zgórski. (2993)

(N. D. 1390) Prawnie zajęte dochody nieruchomości Nr. 1455a w Warszawie przy ulicy Śliskiej w Okręgu i Powiecie Warszawskim położonej na rek jeden poczynając od dnia 19 Czerwca (1 Lipca) 1865 r. do tegoż dnia i mca 1866 r. przez publiczną licytacją wydzierżawione będą.

Termin do odbycia licytacji przed sobą samym na gruncie tejże nieruchomości na dniu 9 (21) Kwietnia 1865 r. godzinę 10 z rana Komornik oznaczył.

Licytacja zaczynać się będzie od sumy rs. 600 lub takiej jaką pierwszy z licytantów poda.

Warunki licytacyjne w Kancelarji podpisanego Komornika w Warszawie pod Nr. 543a od godziny 3 do 6 z południa każdodziennie przejrane być mogą.

Walenty Supryniewicz, Kom. (3037)

(N. D. 1389) W dalszej kontynuacji pertraktowane licytacji win, takowe znacznej masie kilkanaście tysięcy butelek i gasiarów wynoszących, różnego gatunku, a po większej części grubszych i starszych wszystkich węgierskich poczynając od dnia 24 Lutego (8 Marca) r. b. i dni następujących, zawsze od godziny 3 do 6 z południa w Warszawie w domu pod Nr. 543b w bramie na dole przez publiczną licytacją, w drodze egzekucji Sądowej sprzedane będą.

Walenty Supryniewicz Kom. p. S. Ap

(1-3039)

ZAPOZWY DYKTALNE.

(N. D. 2) Otylja Schemetzek (Szemeczek) urodzona w dniu 28 Listopada 1829 r. w wsi Blechhamer z ojca Franciszka Schemeczka b. aktuarjusza, ostatnio w Wielkim Strzelcu (Gross Strechlitz) zamieszkałego, wyrokiem zaś podpisanego Sądu pod dniem 5 Stycznia 1861 r. wydanego a od dnia 28 Marca 1861 r. prawomocnego, za zmarłego uznanego, a matki i tegoż ostatecznego małżonki Józefy z Seznów, miała się udać około r. 1832 z ojcem swym do Polski i później została przy siostrze swej w wsi Złoty Potok pod Częstochową. O jej życiu i miejscu pobytu od czasu gdy doszła do pełnoletności t. j. od dnia 28 Listopada 1853 r. a z resztą i jaż od dawniej nie powzięto żadnej wiadomości.

Z tego powodu wymieniona powyżej Otylja Schemetzek, lub niewiadomość jej sukcesorowie i spadkobiercy niniejszem wezwani zostają aby się piśmiennie lub osobiście zgłosił i się do podpisanego Sądu lub w registraturze jego a to najdalej w terminie na dzień 5 Czerwca 1865 r. o godzinie 10 z rana wyznaczonym i w Pokoju terminowym Nr 2 przed Sędzią Powiatowym P. Rochmer, odbyć się mającym, w przeciwnym bowiem razie wspomniona Otylja Schemetzek za zmarłą uznaną, a majątek jej wydanym zostanie najbliższemu jej sukcesorom, którzy się jako tacy wyłęgitymują

w Wielkim Strzelcu (Gross- Strechlitz)

w Szlaku Pruskim d. 11 Czerwca 1864 r.

Wydział I.

LISTY GOŃCZE.

(N. D. 79) Sąd Poprawczy

Wydziału Kaliskiego.

Wzywa wszelkie władze nad bezpieczeństwem w kraju czuwające, aby na Michała Netter który w dniu 10 (22) Grudnia r. z. we wsi Czopowie średnim, należał wraz z innemi do pobicia Antoniego Talborskiego, rataja dworskiego, który skutkiem zadania mu w głowę rany śmiertelnej po paru dni żył przestał; ostatecznie we wsi Czopowie Górnym przebywającego, a obecnie z pobytu niewiadomego i przed wymiarem sprawiedliwości ukrywającego się baczenie oko zwracały, a wraz ujęcia Sądowi tutejszemu lub najbliższemu pod strażą odstawiły.

Rysopis jego jest następujący: ma lat 21, wzrost średni, twarz okrągła, włosy blond, nos mierny, oczy niebieskie, brodę okrągłą, ubrany był w surdut i spodnie letnie koloru płowego, kamizelkę i czapkę sukieną, koszulę płócienną i buty.

Tyniec pod Kaliszem d. 18 (30) Listop. 1864 r.

Sędzia Prezydujący, Ruprecht.

(N. D. 1277)

Drzewa owocowe.

Sztamowe, w pięknych i silnie wychodowanych egzemplarzach, w gatunkach najszlachetniejszych polecam przy nadchodzącym wiosennym sadzeniu, po cenach następujących:

Jabłka:

100 sztuk tal. sztuka sr. gr.

Wysokopienne, w

koronę puszczone, — 30 — 12

Półsztamowe, — 25 — 10

3 do 4 stóp wysokie

szepczy — 15 — 5

Karły, — 24 — 8

Gruszk:

Wysokopienne, z

koronę puszczone, — 40 — 15

Półsztamowe, — 30 — 12

3 do 4 stóp wysokie

szepczy — 18 — 6

Karły — 27 1/2 — 10

Wiśnie:

słodkie i kwaskowate,

Wysokopienne — 25 — 10

Półsztamowe, — 18 — 8

Piramidalne, — 18 — 8

Sliwki:

Wysokopienne, — 40 — 15